

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XV. NÚMERO 343

15 DE JULIOL DE 1996

PREU: 200 PTS

anys lleials a Mallorca

Érem a finals d'estiu de l'any passat. Evidentment, eren altres temps... El president del Govern balear, l'honorable Cristòfol Soler, va convidar a sopar el president del PP espanyol, que aleshores era cap de l'oposició al Govern espanyol. A la fotografia, d'esquerra a dreta, veim la senyora de l'expresident Soler, el president Aznar, Joan Mandilego, propietari del restaurant, i l'aleshores president Soler.

Són els alumnes i les professores de l'escoleta infantil Petete, a Can Picafort.

En Miquel-Àngel Nadal i en Lluís Espases són empleats del Bar Niàgara, a Can Picafort. Nacionalistes convençuts, fan el senyal de la independència de la nostra nació.

SUMARI

2 Foc i Fum

3 L'esperit republicà

4 L'antifranquisme

7 La màfia a Mallorca

8 Mahatma Gandhi

10 La lliçó d'Israel

13 Ariadna Gil

18 Els jueus als PP.CC.

19 Carn capolada

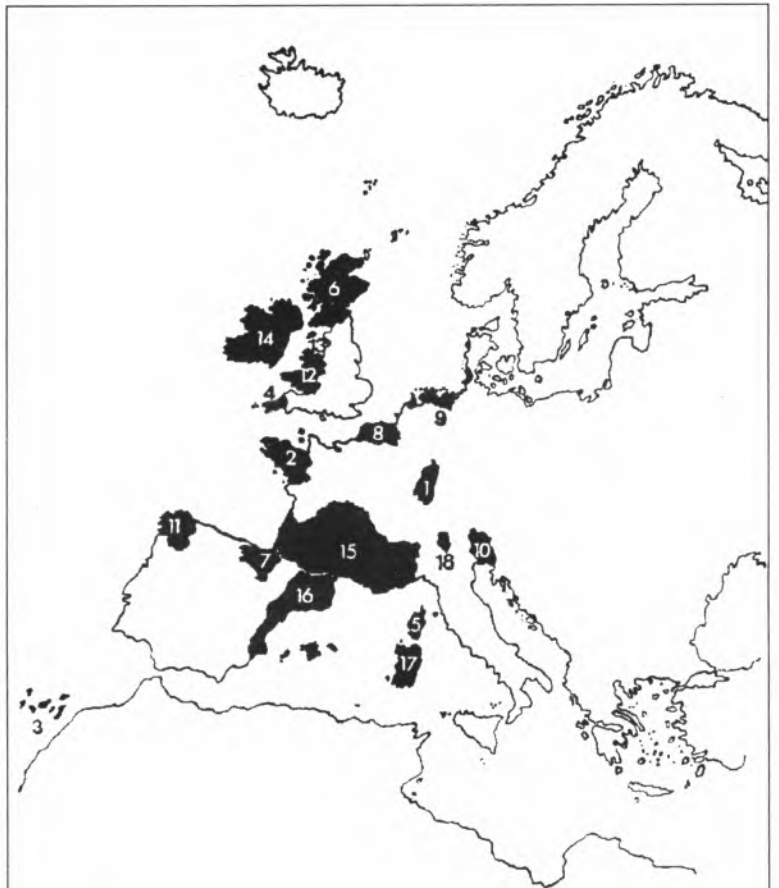
21 Cuina de na Tonina

21 Religió

21 Galeria de fantasmes

23 Gloses

Especial dedicat a les barriades de Santa Margalida, i Can Picafort, de Ciutat. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

1. Alsàcia	8. Flandes	15. Occitània
2. Bretanya	9. Frísia	16. Països Catalans
3. Illes Canàries	10. Friül	17. Sardenya
4. Cornualla	11. Galícia	18. Vall d'Aosta
5. Còrsega	12. Gal·les	
6. Escòcia	13. Illa de Man	
7. Euskadi	14. Irlanda	

Són les colònies europees. Els Estats les controlen, les exploten econòmicament i fan tot el que poden per anihilar les seves llengües i cultures. A l'est europeu, les colònies s'han alliberat. Qualque dia ens tocarà a nosaltres, si estiram tots contra les nostres metròpolis.

Molta de gent no ho sap, però a Son Serra de Marina, terme de Santa Margalida, fa vint-i-vuit anys que hi ha un club nàutic. Segons el comodor Tomàs Garcia, hi ha vint-i-sis amarraments i dos-cents associats.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

• El devuit de juliol s'acompleixen els seixanta anys de la rebel·lió dels militars espanyols contra el Govern legalment i democràticament constituït a l'Estat espanyol. Aquest seixantè aniversari s'ha de recordar. S'han de recordar sobretot les víctimes de la rebel·lió militar recolzada pels rics i pel clero d'aleshores. S'han de fer commemoracions i excursions als llocs on hi va haver lluita: Portocristo, Son Carrió, Punta de n'Amer... Convé comprar el *Diccionari Vermell* d'en Llorenç Capellà, on surten les víctimes innocents d'aquella matança: el batle de Ciutat, el batle d'Inca, el capellà Poquet de Llubí i milers d'altres homes i dones assassinats pels feixistes espanyols a Mallorca.

• Josep Sunyol, president del F.C. Barcelona que va esser afusellat l'any 1936 per les tropes franquistes, ja té un carrer a Barcelona, precisament al barri de Collblanc. El seixantè aniversari de l'afusellament serà el proper 6 d'agost.

• Els "Amics de Josep Sunyol" és una associació que vol mantenir viu el record de Josep Sunyol i Garriga, qui amb dos acompanyants republicans va esser interceptat i afusellat sense judici pels rebels franquistes el 6 d'agost del 1936 a la Castella central. Anava a visitar les tropes catalanes presents al front de Madrid per donar-los ànims. Aquesta associació vol posar fi al tabú del qual ha estat objecte durant molt anys aquest president del Barça. Volen fer un viatge a la Sierra de Madrid per homenatjar-lo al lloc mateix on el varen matar. Distribuiran milers de recordatoris al Nou Camp durant el Gamper (mes d'agost) i dia 12 d'agost col·locaran recordatoris als diaris. Els qui vulguin més informació poden telefonar al 943 528124.

• Tres anys s'han acomplert des de l'assassinat de Guillem Agulló per un grup de *fatxes* valencians.

En podeu demanar de franc (d'encunys) a l'Apt. 100 de Terrassa.

En Guillem era membre de la secció de Boixos Nois al País Valencià.

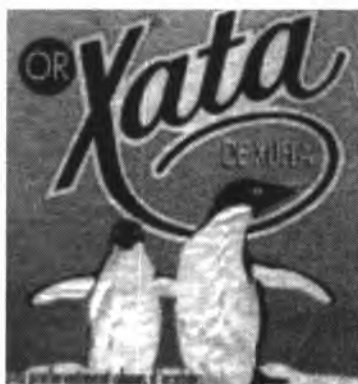
• T'ajut si m'ajudes: alguns diran que es tornar a la prehistòria; altres que és una alternativa contra l'egoisme capitalista. Es diu Banc d'Ajuda mútua: si saps traduir textos o fer classes de matemàtiques, t'ofereixes a canvi que, quan se t'espenya l'aixeta, te l'arreglin de franc, o et reguin les plantes a les vacances. D'iniciatives d'aquestes, en surten com a bolets, però poques aguanten gaire temps. La de l'Associació de Veïns de l'Esquerra de l'Eixample de Barcelona va néixer fa cinc anys i ja té 300 persones apuntades, també assessora qui vulgui muntar un servei semblant. El seu telèfon: 93 453 28 79.

• En Mateu Ferrer és el nou director de la *Revista Can Picafort*, ja que el seu fundador, en Nicolau Pons i Llinàs, que és el rector del poble, ha estat traslladat al convent de Monti-sion de Ciutat per passar a la jubilació. Una bona revista, aquesta de Can Picafort, amb quinze anys de vida, a l'igual que *L'ESTEL*, escrita en català, que recomanem perquè és bona.

• Ens telefona na Marianne Zimerman, de Cala Rajada, i ens aclareix que no fa tres anys que ha obert una llibreria alemanya al poble, sinó tres mesos. Queda aclarit. Per la nostra part, volem remarcar la gran quantitat d'alemanys que s'han establert a Cala Rajada. Potser el primer fou en Walter Bloch aquell llunyà 1933.

Avui, segons estimacions dels veïns, un 10% dels negocis de Cala Rajada està regentat per alemanys, una gent competent i preparada, que a més és subscriptora de *L'ESTEL de Mallorca*.

• "Xata de xufla" és la nova beguda que ha tret AGAMA aquest

estiu. És un producte esterilitzat i homogeneïtzat i està compost per aigua, xufla i sucre, emulgent E-472c, estabilitzant H-4512 i aroma. La recomanem molt especialment perquè, a més d'esser molt bona, està etiquetada en català. És als supermercats i botigues. Als bars, enguany, no us talleu i demanau una *Xata de xufla*.

• La gent es queixa i té tota la raó: de sa Pobla a Can Picafort hi ha una carretera estreta i farcida de volteres i de clots i sense senyalització. Els que hi anam poques vegades ens perdem per devers l'Albufera i els que hi van cada dia passen un calvari. Els batles de per allà se'n podrien cuidar una mica.

• El carrer d'en Miquel Ordines i els que l'envolten formen un polígon industrial ben complet a Santa Margalida. Allà, hi trobau indústries d'allò més variat.

• Contràriament al que creu la gent, *L'ESTEL de Mallorca* no és el periòdic dels nacionalistes de Mallorca. *L'ESTEL* ha passat a esser el periòdic dels empresaris mallorquins, que són els qui visitam, fotografiam i subscrivim. I aquests empresaris, que són el sector més dinàmic i emprenedor de la nostra societat, llegint *L'ESTEL* es tornen nacionalistes. Els empresaris mallorquins tindran

sens dubte un paper important en la independència dels Països Catalans.

• Al final del carrer d'en Miquel Ordines, de Santa Margalida, on hi ha la majoria d'indústries del poble, no hi ha números a les cases. El batle del poble hauria de posar regit a aquest desgavell.

• La família del periodista Xavier Bernat Gautier, que varen trobat penjat a Menorca, pensa que no es va suïcidar, sinó que fou assassinat. En Gautier, de 35 anys, vivia entre Barcelona, Menorca i París i estava acabant el llibre *La guerra de les armes* en el qual detalla el tràfic d'armes procedent de països europeus cap a l'antiga Iugoslàvia. El tema havia duit el periodista a investigar a Àustria, Itàlia i França. Segons va declarar el redactor en cap de *Le Figaro*, el finat tenia acabat un reportatge per al seu periòdic en el qual es resumien les seves troballes sobre la qüestió. En aquest article apareixen els noms i llinatges dels implicats en el tràfic d'armes. El cos de Gautier fou trobat a les vuit i mitja de l'hora-

Xavier Bernat Gautier.

baixa del diumenge a una casa que tenia llogada al carrer del Seminari, 30, de Ciutadella de Menorca, "penjat al saló amb els braços fermats". "La policia s'inclina per la hipòtesi del suïcid", va declarar el delegat del govern a Menorca, Fernando Rodríguez. A la façana de la casa es va trobar una inscripció en lletres grosses i blaves que deia *Traidores, diavolo rosso*. Total, que la policia espanyola és excel·lent (un home es ferma ell mateix i se suïcida) i la màfia internacional continua fent feina. Ω

Llorenç Capellà: El missatge nacionalista, d'alguna manera, se l'han fet seu tots els partits i això ha perjudicat electoralment el PSM. Però el nacionalisme ara és molt més fort que fa vint anys. En aquest sentit som optimista.

ΩΩΩ

Sergi Pàmies, escriptor: Dimarts horabaixa. "¿Toda España paralizada!", criden des dels transistors els exaltats comentaristes del partit de futbol Espanya-Romania. Continuu caminant cercant indicis que confirmen la paràlisi, però no els veig. I si resulta que els independentistes tenen raó i això no és Espanya?, em deman.

ΩΩΩ

Javier Rey, exvicerector d'Economia de la UIB: Som la universitat pitjor finançada de tot l'estat. Ens falten almenys cent mil pessetes per alumne, la qual cosa suposa uns 1.300 milions més de finançament corrent del que rebem ara.

ΩΩΩ

Mikimoto: Només sé que vull servir el meu país; crec que ara ho faig a la televisió i a la ràdio i un altre dia ho faré a altres camps. És un acte de coherència i sí, és una prioritat absoluta, la poso per davant de tot.

ΩΩΩ

Josep Maria Figueres, coautor del llibre *Els papers de Salamanca. Història d'un botí de guerra: La situació de l'arxiu de Salamanca és producte d'una visceralitat anticatalana. D'una mentalitat en part encara franquista manipulada per interessos polítics localistes.*

ΩΩΩ

Josep Oliver, president de la CAEB: El règim fiscal diferenciat és una qüestió irrenunciable.

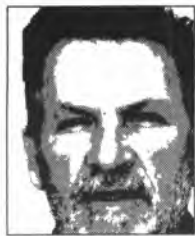
NOTA: Com a conseqüència del rebombori causat per les columnes Han dit..., De bona font, Sabíeu què...?, Forasterades, Pugen i Davallen, i davant possibles demandes judicials, d'ara endavant es responsabilitzen d'aquestes seccions Josep Palou i Jaume Sastre.

E P ! !

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'ESTEL de Mallorca

SUBSCRIVIU-VOS-HI !!!

L'esperit republicà

EN JOAN QUETGLES, professor de Filosofia

Els crims contra la humanitat de l'Església Romana (i iv)

La llista de Crims es faria inacabable. Els articles van orientats cap a un objectiu principal, posar de relleu que el Poder material de Roma manté la seva amenaçadora estructura al Sud i, en especial, a l'Estat espanyol. El Romà també disposa de poderosos mitjans materials a França, Itàlia, Portugal i a l'Amèrica hispana. Però vegem que aquests països, d'una o altra manera, es varen treure de damunt el jou de Roma, al menys en part. El catolicisme francès —amb el suport de Roma, per suposat—, un dels més militaristes i criminals d'Europa, va quedar fet benes amb la Revolució de 1789. Ja mai més ha aconseguit remuntar al seu antic esplendor. A Itàlia, on el Romà té estraberta la seu del seu Imperi, el poder catòlic va patir importants minves. Primer, amb el procés de reunificació nacional, procés al qual el Romà tenia declarada la guerra. Va perdre la guerra; l'exèrcit nacionalista va entrar a Roma i la va proclamar capital de la Nova Itàlia, a la fi reunificada, al 1870. El Papa de Roma es va declarar presoner del govern italià. En segon capítol, el desastre final de l'aliança entre el catolicisme i el feixisme. La derrota mundial del feixisme al 1945 representà també l'eclipsi dels darrers intents del Romà per reconstruir militarment el seu Imperi. Bé, de fet, en tot temps, la seva estratègia ha estat absolutament militarista. La "llum" de Roma s'apaga. També a l'Estat espanyol. Tot i que no ha sofert cap derrota militar, a partir dels anys seixanta, es feia evident que el "nacional-catolicisme" espanyol feia aigua per tots els costats. **Però seria un error pensar que l'Església catòlica espanyola ha estat vençuda. Únicament s'ha eclipsat el seu domini ideològic directe sobre**

les masses; però, en canvi, es mantenen les seves poderoses estructures d'organització, els seus nombrosos instruments de domini material i, sobretot, continua essent el ciment essencial de l'oligarquia hispana.

Tot passant a una altra consideració, he de dir que els catòlics catalans es troben davant una contradicció insalvable en haver de servir els interessos de la Nació i els interessos de l'Església de Roma alhora. Certament, els individus catòlics catalans poden presentar, i presenten, un ample ventall de respostes polítiques i ideològiques. I no sabem quin serà el seu compromís en un futur conflicte nacional. Certament, hi ha catòlics catalans independentistes i socialistes. I, al Principat de Catalunya, probablement són majoria els que donen suport a les reivindicacions nacionals. Però el cert és que al 1936, majoritàriament, els catòlics catalans es passaren al costat d'En Franco i dels sublevats contra la República. Igualment cert és que els bisbes catalans —formant part de l'episcopat espanyol—, l'11 de juliol del 1937, signaren la lletra d'adhesió a l'Espanya d'En Franco. L'única i honorable excepció fou la del cardenal Vidal i Barraquer, que es negà a signar i, per aquest motiu, fou considerat un antiespanyol i vetat de tornar a Catalunya. (Mort a Suïssa al 1943, tot i expressar al seu testament que volia que les seves despulles fossin enterrades a la seu de Tarragona, les males ànimes nacionals-catòliques hispanes n'impediren l'acompliment fins a l'any 1978.)

A hores d'ara, els catòlics nacionals-catalans se senten maltractats i ofesos per la barroeria dels catòlics nacionals-hispanes. Constaten que la confrontació és permanent i creixent. Fan denúncia de les males maneres dels bis-

bes hispanes; reafirmen una vegada i una altra els drets nacionals de Catalunya, etc. Però se senten del tot impotents a l'hora de denunciar a l'enemic catòlic més poderós contra Catalunya, el Papa de Roma. En lloc de trobar el Pare, troben el Padrastrer. Al llarg de mil anys, una i altra vegada, s'ha reproduït la conxorxa que amenaça l'existència de la nació catalana: la de l'Espanyol, el Francès i el Romà.

Els catòlics nacionals-catalans mai podran sortir del pou. Les arrels de la formació catòlica els empenyen cap al nacional-catolicisme català, de manera paral·lela a les pràctiques dels hispanes. **Es comporten com a catòlics romans. No cerquen la veritat, sinó la pràctica de l'apologètica nacional-catòlica catalana.** A diferència de l'espanyola, l'apologètica catalana no ha d'exaltar Crims tan horribles, però també es dedica a amagar o tergiversar els fets històrics.

Els homes del govern de la Generalitat del Principat de Catalunya, els homes i dones de Convergència i Unió, En Pujol i els pujolistes, fan una pràctica impregnada de nacional-catolicisme. Com hom diu, són el "**partit de Montserrat**". **Com a nacionalistes catalans reivindiquen els drets nacionals de Catalunya i publiquen les malifetes dels opressors espanyols. Però la ideologia catòlica els induïx a fer pinya amb els nacionals-catòlics espanyols. La seva pràctica apologètica els duu, finalment, a la manipulació permanent de la cultura catalana.**

Per posar un exemple notable, citaré el cas vergonyant de l'exaltació de l'obra "missionera" dels frares catalans. Nacionals-catòlics espanyols i catalans es donen la mà a l'hora de fer d'En Junípero Serra un gloriós beat. No es

priven de grans mitjans per exaltar la seva figura com a l'*Evangelitzador de Califòrnia*. Els nacionals-catalans pretenen distingir la colonització "catalana" de les fundacions del frare de Petra de la general espanyola. La Jerarquia espanyola dona un suport entusiasta a la iniciativa. Amb aquesta estratègia pretenen mostrar al món que els catalans també participaren a la colonització d'Amèrica.

He de dir que, com tohom sap, "l'evangelització" (el Genocidi cultural) de les nacions d'Amèrica fou absolutament reservada en exclusiva a la Corona de Castella i a l'Església castellana. Fou després del Decret de Nova Planta, al segle XVIII, que els frares catalans pogueren participar en el genocidi, no abans, a no ser excepcionalment. Aquests frares catalans, com En Junípero, anaven a Amèrica en qualitat de "missioners" espanyols, sota les ordres de la Jerarquia Catòlica hispana. Al cas concret d'En Junípero, he de dir que "**creava missions**" a la Baixa Califòrnia com a agent nefast de la Inquisició castellana. Primer arribava l'exèrcit castellà que, sense més explicacions, sotmetia molt violentament la població; tot seguit, els frares "missioners" disposaven del poder absolut sobre la població sotmesa. Reduïts a la condició de menors, de **no-homes**, aquells californians que no aconseguïen fugir passaven a les mans de l'inquisidor de Petra (basta de dir que va fer perseguir pels soldats, va prendre i donar mort a un "batlle" californià perquè havia fugit de la "Missió" amb una dona amiga). Primer els feien una brutal immersió lingüística en castellà, després els dictaven quin havia de ser **el nou ordre econòmic, social, polític, moral i cultural**. Però els mateixos hagiògrafs del frare de Petra, com En Bartomeu Font i Obrador, són els qui ens expliquen la pràctica criminal d'aquells frares de raça catalana. I ara hem de patir de veure una escultura en bronze a la plaça de St. Francesc, on se'l representa com a "protector sublim dels indiats nus". **Ω**

Jaume Gil, director general de Cultura i Política Lingüística: **Tenc la intenció d'afavorir la normalització de l'ús social de la llengua i potenciar-la a l'Administració.**

ΩΩΩ

Pere Bonnin: **La supressió de la direcció general de política lingüística del Govern balear, decretada pel nou president Jaume Matas al temps que assegurava la continuïtat de la política lingüística empresa pel seu antecessor Cristòfol Soler, apareix com una traïdoria. Jo diria més: com un acte de vil botiflerisme contra la llengua i la cultura del poble balear.**

P. BONNIN

ΩΩΩ

Gabriel Ferret: **Molt apropiat que a Gabriel Cañellas li ofereixin un alt càrrec a la societat que gestiona parcs d'atraccions. Això seu fa rialles i, per altra banda, si continua així du camí de convertir-se a si mateix en atracció.**

ΩΩΩ

Tòfol Soler, expresident del Govern Balear: **Defensaré tot allò que vaig posar en marxa mentre vaig presidir el Govern (...) No és cap secret però tenc clar que el motiu de la meua dimissió no fou el de la normalització lingüística.**

DESTIL·LERIES

MOREY

AM

FÀBRICA DE LICORS

c/ 16 de juliol, 54

Polígono Son Castelló

Tel. (971) 75 67 07 - 75 69 79

Fax (971) 75 00 33

07009 PALMA DE MALLORCA

Aquesta és
l'autèntica
ESTRELLA
de Manacor

Serveis de Preimpressió

filmació PC i Mac

Barrera, 54 • Tel. (971) 73 26 51
07014 Palma de Mallorca

GRAN AUTO

CENTRAL RESERVES
Cra. Palma-Llucmajor, km 9,5
Apt. correus 165
Tel. 263566 / 263562
Fax 492660 Can Pastilla
07160 Palma (Mallorca)

Canyamel Mobles i complements

Faust Morell, 10 • Tel. 46 57 33
07005 Ciutat de Mallorca

PERSIANES SALAS

persianes de plàstic i alumini
portes plegadisses • venecianes
cortines de fantasia
Fusteria d'alumini

c/ Francesc Martí Mora, 41
Telèfon 45 48 66 • 07011 Palma

AIGUA POTABLE A DOMICILI

Als termes de Ciutat,
Marratxí i Llucmajor

Telèfon 742768

TOT LLIBRES

De Mallorca, S.L.

Caty Cardell

c/ Sant Cristòfol, 28
S'ARENAL Tel. 44 29 38

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). II part

Anys 60-70: la lluita contra la reaccionària "cultura" del franquisme (i v)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Bastir els organismes populars (consells, partits, associacions veïnals, etc) que fossin la columna vertebral de la resistència front la reacció franquista

Foren quasi deu anys d'un activisme frenètic. Fèiem néixer els primers embrions d'organitzacions sindicals, tots els partits marxistes de les Illes. Molt poca de la gent que ara gaudeix d'un conveni acceptable o que va a votar, amb tota tranquil·litat, pot imaginar la feina que costà muntar els fonaments. Per tal d'aconseguir-ho editàvem revistes de cada sector productiu (hosteleria, construcció, sabates, banca, estudiants). Als barris, la lluita començava sempre per exigir una guarderia, un nou semàfor, una escola per als infants. El poble

esforços anaven enfocats a pactar amb determinats sectors franquistes, a obtenir un simple repartiment del poder. Per a homes i dones que s'havien format dins l'herència de l'oposició antistalinista (Trotsky; el POUM, al Principat) i que assimilaven com una esponja les troballes del maig del seixanta-vuit, no era una perspectiva engrescadora lluitar tant per aconseguir anar a votar cada quatre anys, "canviar d'amos cada temporada", com escrivia Lenin. No. Es tractava de modificar radicalment la vida del capitalisme en tots els seus aspectes i, en primer terme, finir amb l'exploitació de l'home per l'home.

Els venuts al sistema d'exploitació capitalista volien canviar

l'esclavatge assalariat, fer que la societat fos la propietària dels mitjans de producció; repartir, allà on hi hagués supervivències feudals, la terra entre els jornalers -Andalusia!-, eren els objectius essencials. No era fàcil la batalla contra els sectors que es conformaven amb un petit canvi de façana. "Canviar alguna cosa perquè tot continués igual". Eren molts els partidaris d'una simple repartició de petites quotes de poder.

El dilema era: ¿coexistència pacífica amb l'imperialisme o lluita permanent contra el sistema?

Era el temps de forta i intensa lluita ideològica i política. El llibre de Rosa Luxemburg *Reforma o revolució* esdevenia cabdal en la nostra manera d'entendre el fet que sacsejaven l'estat. A París, s'havia fet la provatura. "No volem que els partits siguin els preservatius de la revolució", escrigueren a les parets del Barri Llatí. Muntàvem congressos clandestins per a anar definint les nostres posicions davant les altres forces que, teòricament, també lluitaven per la llibertat. Els estudis que fèiem a les nits, una vegada acabada la feina, no anaven encaminats a aprovar l'examen del curs. Ben al contrari. Tenien a veure amb la forta lluita d'interessos i objectius que s'establia dins les naixents organitzacions populars. ¿Era necessari, per a la Revolució, un sol sindicat de la classe obrera, o aquesta s'havia de presentar dividida davant la patronal? Lenin, Marx... ¿servien encara per a analitzar la societat actual, o ja eren quelcom de desfasat i sense sentit, com predicaven els partidaris de la reforma del sistema? La cultura... ¿era quelcom d'etern, immutable, o també s'havia de revolucionar, posar al servei del poble, com demanaven els situacionistes francesos? La guerra civil del trenta-sis/trenta-nou, ¿fou un conflicte contra una invasió estrangera o era, en definitiva, una guerra de classes, un combat entre pobres i rics? El POUM, Andreu Nin, la CNT... ¿foren -com afirmaven els estalinistes- organitzacions contrarevolucionàries o eren, al contrari, les úniques forces proletàries que volien fer la revolució social? ¿Quina era la tàctica correcta, la del PCE o la dels grups autènticament anticapitalistes? ¿Coexistència

pacífica amb l'imperialisme, o revolució permanent contra el sistema? Cent cinquanta anys d'història del moviment obrer es bellugaven dins del nostre cap. L'experiència de la Commune de París! Quan anàvem a la capital francesa a qualque trobada clandestina d'organitzacions revolucionàries o a cercar material (llibres, discs, revistes), el primer que fèiem era anar al mur on la burgesia afusellà els heroics defensors de la primera revolta obrera internacional.

Per un art autènticament revolucionari: contra el consum passiu de la "cultura"

No hi havia temps material per a fer tantes coses! Muntar organitzacions sindicals i associacions de veïns, enfortir el partit, editar revistes sectorials -convenis, guarderia, semàfor-, preparar les intervencions polítiques en les conferències, enllestir amb cura les intervencions a les assemblees d'obres, oficines, instituts, universitat. I les octavetes! Sempre, en tot moment, com menys ho esperaves, s'havia d'editar a corre-cuita l'octaveta convidant a una manifestació il·legal, per l'amnistia dels presos polítics, contra un nou crim de la burgesia a Elda, Gasteiz, la Seat... ¿Com podíem trobar una hora per a escriure un poema, una narració, una obra de teatre? ¿On el temps per a anar reflexionant sobre el que havíem fet fins aleshores? Potser fos una equivocació de la nostra part dedicar-nos absolutament a la militància revolucionària. No ho sé. Han passat els anys i encara no tenc aclarida la qüestió. Ens imaginàvem tenir temps més endavant. Potser restàvem convençuts que l'autèntica obra d'art era el que estàvem fent en el carrer, en les reunions clandestines, en la preparació dels congressos. Els situacionistes francesos havien blasmat contra l'art-espectacle, el consum passiu de la pintura, la novel·la, el teatre, el cinema i la música. Record que en els cafès, moments abans de començar els enfrontaments amb la policia, ho discutíem amb els companys. ¿I si l'autèntica obra de teatre fos aquella, la que començava a les vint hores en el carrer amb la tallada de la circulació, els crits dels manifestants blasmant contra la policia i la dictadura, les

Tomàs Graves, músic i pagès, fill de Robert Graves: **Em molesta l'expressió "societat de pa amb oli" pel menyspreu que significa relacionar la mediocritat amb el pa amb oli. Jo crec que hem de relacionar-lo amb coses sublimes, igual que l'espardenya. Quan volem menysprear la societat parlem de "societat d'espardenya". I això és una barbaritat perquè l'espardenya mallorquina és un prodigi de bon gust, sencillesa de disseny i practicitat.**

ΩΩΩ

Antoni Vidal Ferrando, escriptor: **Aquí, tensions amb la llengua només en creen els del PP.**

ΩΩΩ

Joan Flaquer, nou conseller de Cultura: **En normalització lingüística no hem de fer cap passa enrera.**

J. FLAQUER

ΩΩΩ

David Wheldon, vice-president de la Coca-Cola: **la religió i la política són màrqueting.**

ΩΩΩ

Àlex Aguilar, professor de biologia: **L'acció humana fa que el vell marí, una foca única al món, es trobi abocat a l'extinció a la Mediterrània.**

Dia del Llibre de 1975: M. López Crespí, Joana Serra de Gayeta, Carme Miquel Mas i Joan Perelló (escriptors), enmig del carrer defensant el català i lluitant contra el franquisme.

aprenia a organitzar assemblees reivindicatives, a exigir davant l'ajuntament el que era just. Les continuades detencions, els cops de la policia a les manifestacions, els brutals interrogatoris policíacs, no feien més que enfortir l'esperit anticapitalista. I la consolidació i enfortiment continuat del partit era la base essencial per aconseguir victòries en uns altres camps. Vist amb perspectiva, ara que ha finit l'imperi de la burocràcia soviètica, podem veure com nosaltres (l'Organització d'Esquerra Comunista) no érem dogmàtics en el camp del marxisme. No teníem un únic llibre de capçalera en el qual trobar la fórmula màgica de la salvació de la humanitat! Al nostre costat naixien organitzacions que es reclamaven del pensament de Santiago Carrillo, i tots els seus

alguna cosa perquè tot continués igual

El combat per la llibertat no era tan sols quelcom de formal: el dret -essencial, ho reconeixíem- de votar cada quatre anys. Es tractava d'anar més enllà. Rompre amb cada una de les cadenes del capitalisme que barraven el pas al sorgiment de l'home nou i la dona nova, allunyats de la misèria personal i col·lectiva que ens envoltava. ¿Podia ser lliure una humanitat eternament sotmesa a la llei de l'oferta i la demanda? Uns homes que no eren senyors dels mitjans de producció, de la riquesa que creaven amb el seu treball... ¿podien considerar-se "lliures"? Sense finir amb el capitalisme érem incapaços d'imaginar un gènere humà diferent, amb unes altres aspiracions, amb uns desitjos més elevats. Sortir de

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

Dia 17 d'abril de 1973, Andreu Ferret presentava dos combatius llibres en català, de M. López Crespí i d'Antoni Serra, titulats A preu fet i La gloriosa mort de Joan Boira.

pancartes i banderes roges onejant al vent? Una obra de teatre col·lectiva, amb participació del poble, escrita pel poble, vista per tothom d'una manera completament gratuïta, lluny de l'estretor d'una sala d'espectacles. Ben cert que, en aquells dies lluminosos de fondes esperances col·lectives, així ho pensàvem, i sovint ho defensàvem a les publicacions partidistes.

Intel·lectuals servils al servei de les classes dominants

En pintura passava el mateix. Acostumats per la força de les circumstàncies a fer grans murals reivindicatius —en contra dels ianquis, per la pau, a favor de la República, per l'autodeterminació—, ¿com podíem apreciar en llur vertadera plenitud els experiments d'un Tàpies o un Guinovart? Ho compreníem. Però també trobàvem un cert esnobisme en determinats actituds de pintors menors entestats a experimentar amb llums i colors quan, en el carrer, si t'hi fixaves bé, podies trobar, realitzats per la mateixa natura i el pas del temps, les mateixes troballes. Els colors, les extraordinàries qualitats de les façanes treballades pel pas dels anys... ¿no eren la demostració evident del que teoritzàvem? Si teníem ulls per a mirar i aprendre... ¿no podíem trobar, en qualsevol indret, dibuixats per la mà del vent i la pluja, idèntics efectes que el que podia realitzar un Tàpies dins del seu estudi? Eren preguntes, interrogants entre acció i acció, mentre lluitàvem

contra la policia que ens llançava gasos asfixiants quan demanàvem justícia i llibertat.

Entre els companys del ram de la ploma, molts —no cal negar-ho— no ens seguiren per aquest arriscat camí de la revolta total i absoluta. Mai no s'organitzaren. Mai no sentiren el desig ardent d'acabar amb el sistema d'injustícia que ens oprimia. Romangueren tancats dins llurs particulars torres d'ivori, polint llurs treballs poètics, enlllestint llibres de narrativa o novel·les de consum, d'una certa qualitat estàndard. Eren els "escriptors oficials", els qui només participaven en la lluita a contracor, firmant una carta de protesta, encapçalant un manifest no gaire comprometedor. I no eren tants! Els podíem comptar amb els dits de les mans! La majoria d'intel·lectuals seguiren en tot moment el camí manat per la burgesia. No comprometre's en aldarulls reivindicatius. Fer la seva feina, aprofundir dins llur "exquisida" sensibilitat, ben allunyats de les reunions partidistes, del muntatge d'organitzacions de base, de l'aprofundiment en la història del moviment obrer. Són els que "no perderen el temps". Els que se saberen col·locar sempre, en tot moment, en el camí oportú, al costat del poderosos. Mai no foren perseguits, portats emmanillats a comissaria, interrogats per la Guàrdia Civil o la Brigada Social. Eren els "purs", els esperits "selectes", que diria Pablo Neruda, irònicament, en un immortal poema del *Canto General*. Ω

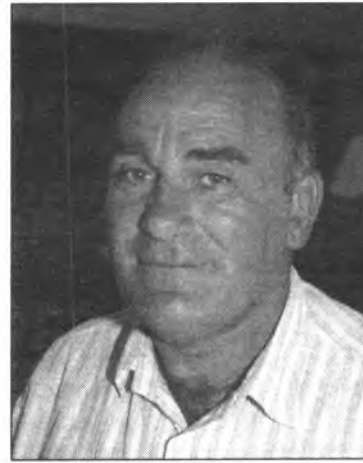
N'Holguer Leyrer i Na Margalida Bauçà regenten des de fa dos anys la botiga Garau, d'autos de lloguer, a Can Picafort.

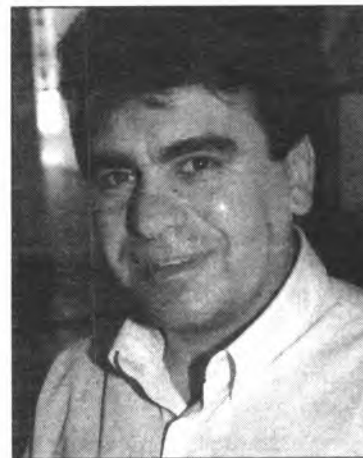
Na Cati Miró, natural de Muro, fa vint-i-un anys que va obrir l'institut de bellesa i salut Daphne, a Can Picafort.

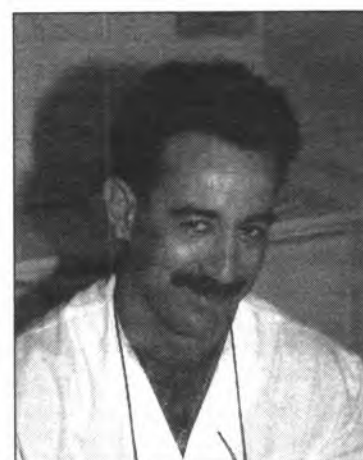
Joan-Carles Picó, natural de Muro, fa dos anys que ha obert el taller Xot Publicitat, on fa retolació de vehicles, disseny gràfic per ordinador, offset, etc, a Can Picafort. Abans tenia un taller de retolació a Muro.

En Josep Beade, natural de Sóller, fa dos anys que ha obert una constructora a Can Picafort. Durant deu anys la va tenir a Sóller. L'empresa té una vintena d'homes que fan xalets, cases i reformes.

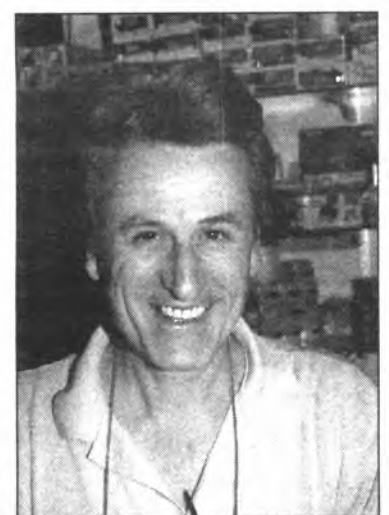
En Miquel Perelló, de Muro, fa vint-i-quatre anys que va obrir un perruqueria de senyors a Can Picafort.

En Jesús Alvarez, del port d'Alcúdia, fa set anys que té una consulta de dentista a la carretera d'Artà a Can Picafort. També té una consulta al port d'Alcúdia.

Fa onze anys que el matrimoni Horrach-Cerdà va obrir la Gelateria Dolomiti a Can Picafort. Despatxen gelat artesanal i coques dolces.

En Mecior Sales, de Binissalem, fa vint anys que va obrir un souvenir al passeig de Colom, a Can Picafort.

En Joan Moragues, natural de Muro, fa vint-i-quatre anys que va obrir la bugaderia Aina-Maria, a Can Picafort.

FUSTERIA MECÀNICA
c/ Miquel Ordinas s/n
07450 STA. MARGALIDA
MALLORCA

Tel.
52 35 25
Fax
52 36 46

XAPISTERIA I PINTURA

Miquel Ordines, s/n • Tel. 52 34 37
07450 Santa Margalida • (Mallorca)

Hnos. OLIVER, C.B. CRISTALLS I ALUMINIS

MAMPARES DE BANY • PERSIANES
ARRAMBADORS • GELOSIES

c/ Miquel Ordines, s/n • 07450 Santa Margalida
Tel. taller / fax: 52 38 89
Tel. part.: 50 53 42 / 52 38 24

Menjar, beure, fotre i no creure

En recents enquestes d'opinió podem veure com els ciutadans de l'Estat espanyol són la gent de menor fe de tot Europa. La història té aquestes ironies: que la *reserva espiritual de Occidente*, que es deia en altre temps, per falta de renovació, ha passat a ésser la reserva de la poca fe.

En els dogmes catòlics, a penes hi creuen molts dels catòlics practicants. I és que cert tradicionalisme religiós no passa d'ésser una nova versió del fariseisme, perquè la salvació i l'Esperit Sant són vida plena i no murgues rituals ni legislació molta, que ni els mateixos que la practiquen saben ben bé què fan.

Les tradicions és imitar, és fer allò que van fer els nostres pares, que no és segur que fos necessàriament bo. Fer allò que no comprenem o que només mou el sentimentalisme, ni és res de fiar ni és més intel·ligent que un ase carregat de llibres.

A la postguerra era obligatori, sota amenaça, d'anar a missa i no treballar els diumenges. Les coses del Cèsar i les de Déu anaven molt mesclades, en una atmosfera asfixiant on el poder "espiritual" pareixia confondre's amb el repressiu. Això ha marcat molta de gent amb la incredulitat o l'acceptació plena de les injustícies, a causa de la por.

En moltes èpoques, el món que es diu cristià, o creient, té "pors de capelleta" i es torna un maniàtic de l'ordre i la jerarquia humana. Pretén conciliar el gust pel poder i el prestigi del món i dels poderosos del Cèsar amb la fe. I la cosa no quadra.

Però l'entusiasme que ve de l'Esperit és alegria nascuda de la llibertat genuïna. I aquesta llibertat és un perill per a la corfa buida de religiositat i tradicionalisme. I fa caure muralles i les parets de l'ànima, arrabassa pells velles, diu al colonitzat o al negre: som companys si tu vols; i a l'ateu: jo tampoc no crec en això que et va cegar, en el luxe i l'amor als diners de gent que es diu "creient"; i a la prostituta: anireu davant els fariseus qui es creuen ésser molt sants sense ajudar ningú.

La gent que va a les esglésies volen llibertat i alegria, però massa camins els volen en rituals, en dies i hores concrets, perquè alguns han decidit que era massa arriscat i costós de deixar que la llibertat de l'Esperit entràs en la vida concreta. Per tant, molta de gent qui es diuen creients s'han dedicat a seguir manaments posats per hòmens, anomenats *mandamientos de la Iglesia* que a penes entenen, quan no els han malinterpretat, i s'han escudat en la suposada bona voluntat que això suposa per oblidar coses més decisives i importants segons la Paraula de Déu, com ara l'ajuda al necessitat. L'energia de què disposaven l'han malgastada vigilant-se els uns als altres.

Vist tot això, no és d'estranyar que molta de gent hagi desertat sense remordiments de l'Església, i encara molt convençuts que eren així fidels a la part millor que havien vist en llur vida.

Perquè, si un qui no hi veu guia un altre que no hi veu, acabaran els dos dins un forat, diu l'Evangeli. Les tradicions humanes acaben invalidant la Paraula de Déu, deia Jesús als fariseus i hipòcrites. I aqueixa és la dura realitat que treu la fe.

L'home només està viu quan accedeix a la llibertat espiritual, no en rutines humanes, sinó en la gràcia i poder de l'Esperit Sant, quan dir "al·leluia!" arriba dins el cor i traspasa l'ànima.

El compliment dels rituals i tradicions inventades per hòmens vanagloriosos d'ells mateixos, sols pot conduir a formes d'orgull espiritual que es tanquen a la humilitat i a l'acció de l'Esperit Sant.

L'únic pecat que no té perdó és tancar-nos a l'Esperit d'amor de Déu. Hem de saber escoltar i tenir les oïdes de l'ànima ben obertes, no pas a dogmes o tradicions tedioses i rituals, sinó a la misericòrdia, amor i bona fe lliure de malícia. Tal com escrivia mossèn Cinto Verdager:

"Veieu-me ací, Senyor als vostres peus,
despullats de tot bé, malalt i pobre,
del meu no-res perdut dins de l'abisme.

Cuc de la terra vil, per un moment
he vingut a la cendra a arrossegar-me (...)
Feu de mi allò que vulgueu, sóc fulla seca
de les que el vent s'emporta, o gota d'aigua
de les que el sol sobre l'herba eixuga (...)
Sóc un no-res que és vostre..."

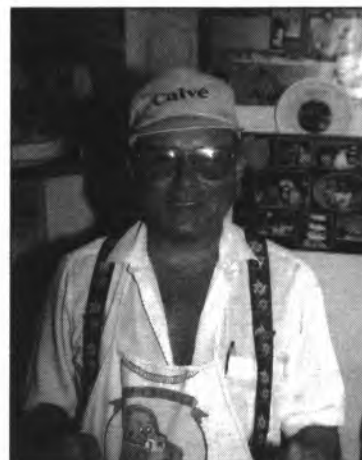
De vegades, els pobles tenen profetes que Déu els envia, ara com en els temps bíblics, que diuen al pa "pa" i al vi "vi", encara que faci mal, tal com escrivia Salvador Espriu:

"Direm la veritat sense repòs,
per l'honor de servir, sota els peus de tots.
Detestem els grans ventres, els grans mots,
la indecent parencia de l'or,
les cartes mal donades de la sort,
el fum espès d'encens al poderós..."

(continuarà) Ajuda Evangèlica dels Països Catalans Ω

En Tomeu Sureda, natural de Costitx, ja fa trenta-dos anys que regenta Sa Bóta, un bar que té l'entrada per una bóta. Aquest bar fou obert per un tal Marcos l'any 1968.

En Manuel López fa set anys que és l'amo de la pizzeria Manolo, a Can Picafort.

Messier Bresson, de Perpinyà, fa catorze mesos que ha obert una botiga de roba importada de l'Índia, a Can Picafort.

Na Magdalena Nàjera, natural de Maria, fa devuit anys que va obrir una perruqueria a Can Picafort.

En Rafel Pomar, natural de Muro, fa trenta anys que va obrir la botiga de roba Asiús. Potser la millor del seu gènere a Can Picafort.

En Rafel Torrents, natural de Llubí, fa dotze anys que va obrir la pizzeria Can Riera, a Can Picafort. Despatxa menús a 750 pessetes.

La família Santos, originària de Càceres, regenta des de fa dotze anys l'hamburgueseria Manolo, a Can Picafort. Abans varen regentar el Bar Tamanaco, al mateix poble.

HAN DIT
HAN DIT
HAN DIT
HAN DIT

Toni Tatxa, directiu del Mallorca: M'agradaria un Mallorca a l'estil com el Bilbao, només amb mallorquins. Tot és qüestió de paciència, i els joves no s'han de desanimar.

ΩΩΩ

Jaume Santandreu, escriptor: Si a la separació de Madrid, en lloc d'independència li diguéssim divorci, tothom ens entendria i, fins i tot, alguns ens donarien la raó.

J. SANTANDREU

ΩΩΩ

Francesc Cabana, economista: Catalunya no ha donat Bòtins, personatges capaços de demostrar amb fets el seu amor successiu pel general Franco, per Felipe González i per José Mª Aznar, i gràcies a això arribar al cim de les finances espanyoles. Els banquers catalans han estat —relativament— poc ambiciosos i amb escrúpols. I així no es pot deixar un imperi als teus fills i nés.

Fa 75 anys que la burgesia s'apropa al poder polític central amb temor, com si esperés seguidament la visita de l'inspector d'hisenda, i té poca confiança en la seva pròpia força. Té por de rebre una garrotada i el seu to de veu és poc segur. I sempre ha de buscar un intermediari que faci les presentacions i procuri defensar els seus interessos: subordinació al govern central, subordinació als bancs, subordinació a la CEOE per part de la patronal catalana.

L'ESTEL
de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL
de Mallorca

Durant la visita dels reis d'Espanya a Tarragona la policia va retenir un grup d'independentistes que duïen banderes estel·lades i els amenaçà per parlar en català.

ΩΩΩ

L'escriptor esquizofrènic **Manuel Vázquez Montalbán** va titular el seu darrer llibre *Un polaco en la corte del rey Juan Carlos* per crear mala consciència als espanyols, esperant que algú demanés disculpes per la utilització d'aquest insult racista. Doncs, bé, tota la premsa espanyola s'ho ha pres com la cosa més natural del món i de demanar perdó, res de res. Fins i tot l'ex-president del Madrid, **Ramón Mendoza**, va declarar a *Catalunya Ràdio* que ja sabia que allò de "polaco el que no bote" empenya els catalans i mallorquins, però que no se'n penedia gens d'haver-ho cridat perquè a ell li feia molta gràcia.

ΩΩΩ

Els joves d'UM varen advertir **Maria Antònia Munar** que si tornava pactar amb el PP proposarien a **Cristòfol Soler** per a la presidència del partit.

M. A. MUNAR

ΩΩΩ

Alguns professors i uns 300 alumnes de Magisteri han signat un manifest adreçat al president de Balears on es reclama una legislació que comporti la normalització lingüística generalitzada dins l'ensenyament.

En Juli Pérez, natural de Terol, fa dos anys que ha obert el taller de reparació de cotxes Voramar, a Can Picafort.

Na Catalina Miró, natural de sa Pobla, fa sis anys que va obrir la perruqueria unisex Catina, a Can Picafort.

Na Magdalena Nicolau, natural de Petra, fa un any que ha obert la botiga Nicols de decoració i coses belles, a Can Picafort.

En Domingo Moya, de Binissalem, fa sis anys que es va fer càrrec del restaurant Latino, a Can Picafort. Fa cuina internacional i mallorquina. Un lloc on es pot menjar i beure a partir de les 600 pessetes.

En Baltasar Moragues, natural de Muro, fa deu anys que es va fer càrrec del forn de pa Tamanaco. Aquest forn fou obert per n'Aloi de Santa Margalida l'any 1965.

LA MÀFIA A MALLORCA

Els enverinadors

Pere Gri

Els enverinadors que recorren a la màgia negra per matar algú, no sempre estan atacats de monomania homicida, sinó que de vegades cobren importants quantitats econòmiques de la màfia, que sol desfer-se dels seus enemics emprant amb preferència aquest sistema. A Mallorca, els verins vingueren d'Orient i d'Egipte pel camí de les conquestes i dels intercanvis. Passaren abans per Roma, on trobaren un terreny dels més propicis. Es convertiren aquí més que enlloc en "pols per obtenir herències", fàcils d'emprar i amb poques possibilitats que el culpable sigui descobert. Des de la més remota antiguitat, l'home mallorquí ha cercat i descobert un gran nombre de verins. Els cementiris n'estan plens, a tot el món i un poc més a Mallorca, de gent enverinada. L'interès econòmic, preponderant en el nostre caràcter, constitueix un dels principals mòbils d'aquesta classe de crims. A la nostra illa, els crims per altres motius i emprant armes, no s'ha produït sovint al llarg de la història, però es pot parlar amb certesa del fet que s'han dut a terme innombrables accions criminals utilitzant el sistema de l'enverinament. No es poden fer afirmacions clares sobre la quantitat de delictes d'aquest tipus produïts a l'illa a causa que quasi mai es punit i no en queda, per tant, constància documental. Però les circumstàncies en què "han mort" moltes persones fan pensar que es produeix molt més sovint del que es creu.

Des del temps dels Bòrgia, els illencs coneixedors dels "costums" estrangers poden disposar de verins que maten en un dia, en un mes, en un any, com es vulgui. El delictes d'enverinament és comès sovint per éssers amb tendències femenines molt marcades. En el decurs dels segles, els enverinadors han estat íntimament lligats als mags i als metges, i més modernament a la màfia. Homer, amb forma poètica, potser fos el primer a sostenir que el que separa el medicament del verí no és més que una simple qüestió de dosis. A causa de les aliances que es produeixen entre ells, la Justícia no té poder suficient per exterminar als enverinadors, molt al contrari, els deixa actuar amb total impunitat.

El verí ha estat, és i serà el vertader mal de molta gent, pel fet que és l'únic gènere de mort del qual és molt difícil guardar-se. L'arsenic ha estat sempre el rei dels verins, però la seva supremacia està amenaçada de molts temps enrera per tota una gamma de productes. L'arsenic té la virtut de conservar els cadàvers, la qual cosa permet obtenir pistes sobre els casos produïts. Tot i això, els criminals enverinadors poden actuar amb quasi total seguretat que les seves accions no seran mai descobertes, si bé en alguns casos, el verí pot fallar i revelar les maquinacions d'unes persones contra altres.

Hi ha facilitat per procurar-se substàncies verinoses, i també n'existeix per encobrir el crim comès. En certes èpoques, la professió d'enverinadora ha estat reconeguda amb normalitat a Mallorca, és probable que fins i tot durant aquest segle hi hagués a l'illa més de cinc-centes dones dedicades a satisfer la demanda d'una clientela, consistent en persones impulsades per vertadera cobdícia que no dubten a recórrer a aquests mètodes per aconseguir les seves finalitats. En l'actualitat, la facilitat amb la que qualsevol persona pot adquirir verí, el recel cada vegada més gran que infonen les anàlisis, reserven bons temps per els assassins. Ω

INSTITUT de BELLESA i SALUT

Daphne

Esteticista: Caty Miró

Avda. J. Trias, 15 • Tel. 85 04 36
Can Picafort (Mallorca)

RETOLACIÓ DE VEHICLES • PUBLICITAT TÈXIL
LLUMINOSOS I TANQUES PUBLICITÀRIES
DISSENY GRÀFIC PER ORDINADOR
REGALS D'EMPRESA • CARTES HOSTALERIA

BUGADERIA • TINTORERIA

Carrer de l'Auba, 1 • Can Picafort • Tel. 85 00 37

A Espanya es disparen els rumors sobre **Felipe de Borbón**. La revista *Época* reproduceix una frase dita en privat pel rei espanyol sobre la interpretació que fa la premsa de les relacions del seu fill amb la nordamericana **Gigi Howard**: "No tienen ni idea de por dónde van los tiros".

ΩΩΩ

El col·laborador de *L'Estel* **Francesc Castany de Caso** ha estat objecte d'un linxament epistolar per part dels xarnegos a la secció de cartes al director d'*El País*. **Castany** havia suggerit en aquella mateixa secció que els espanyols amb afany colonitzador, que no volen aprendre català i pretenen implantar les sevillanes a Catalunya, agafin el primer tren de la Renfe i se'n tornin al seu país. No falla: li han dit de nazi per amunt.

ΩΩΩ

Dins aquest tren li poden reservar plaça a **Antonio Tercero Moreno**, president d'Acció Cultural Miguel de Cervantes, un grupet d'espanyols que fa campanya contra el català.

ΩΩΩ

L'ABC aplaudeix que el PP hagi obert a Madrid una investigació sobre les actuacions de **Gabriel Cañellas** i doni així una lliçó "d'honestetat" al

G. CAÑELLAS

PSOE. L'altre dia era *El País*, però ara ja és el diari preferit d'**Aznar** qui frissa per fulminar-lo políticament. El lloro vell té tots els números per fer una altra vegada de boc expiatori del PP.

ΩΩΩ

La Plataforma Joves per la Llengua ha estat premiada per l'Ateneu d'Acció Cultural de Girona per haver organitzat el Correllengua.

GANDHI, EL SEPARATISTA (XXI)

La visita del deixeble europeu

Sense càrrecs que el destorbessin, Gandhi es podia ara dedicar plenament a la seva obra de pedagogia popular. Viatjà als pobles, la seva autèntica Índia, i no pas els bubons pestífers de les ciutats. Com a suport a la seva feina fundà l'*All India Village Industries Association*; per posar un senyal a la nova època traslladà el centre de la seva obra de la granja Sabarmati a Ahmadabad (Sevagram), un poble a la vora de Wardha, enmig de l'Índia. L'any 1934 ja s'havia organitzat la fabricació i venda de *khadi* en cinc mil pobles.

L'any 1937 portà un gran èxit electoral al Partit del Congrés. Gandhi observà: "Ara els guardes de les presons permeten als reclusos que ells mateixos es triïn el personal de vigilància." Nogensmenys aconsellà d'ocupar els càrrecs, i elaborà un programa a seguir pels ministres electes del Congrés, guanyador en nou de les onze províncies índies. Aquest programa accentuava la prohibició de l'alcohol, l'educació primària i el desendeutament dels petits pagesos. De fet, els nostres polítics *nacionalistes* també haurien d'atacar més contundentment mals com el consum excessiu d'alcohol i tabac, la contaminació publicitària, el brutal descens demogràfic, els excessius accidents per culpa del transport privat, la manca d'ajut econòmic a la família (de fet el PSOE i altres partits d'esquerra s'han declarat a voltes en llurs programes com a partidaris de reduir la influència de la família i àdhuc atacat les seves bases), etc.

Gandhi solia rebre visitants de tot arreu, alguns d'europeus. L'any 1937 estava visitant l'Índia un jove francès, anomenat més tard en italià Lanza del Vasto, qui passà amb Gandhi una bona temporada. Després havia d'esser el fundador de les Comunitats de l'Arca europees (a Turballos, prop de Muro, al Comtat, n'hi ha una, de ben catalana i oberta a tothom, per exemple) i del moviment de resistència no violenta al colonialisme francès durant la guerra d'Algèria.

Al seu interessant llibre *Peregrinatge a les fonts*, Lanza del Vasto parla sovint de Gandhi i de les seves ensenyances, mentre a la nostra terra bramava la guerra civil i els seus drames.

"A l'endemà de les eleccions, sis ministres arribaren a Segaoó per a preguntar (a Gandhi) què

haviem de fer. Van discutir la reforma de l'educació primària... Es tracta de corregir en la pedagogia oficial el vici més arrelat, que és el de tota la nostra cultura: la separació entre la pràctica, la teoria i la moral. La pràctica és l'arrel i la soca de la planta; la ciència el fullam; la virtut, la flor i el fruit. Separar les disciplines és tallar la planta. Primer cal ensenyar al nin un ofici: i que la cultura en siguin les branques. Que el cos de l'infant s'exerciti i enforteixi ensem que la intel·ligència i el cor. Que cap saber ni principi li sia exposat sense punt d'aplicació (punt aquest típic de l'ensenyament farisaic i de les promeses electorals: Jesucrist sempre afegia un parell d'aplicacions pràctiques a l'ensenyament que impartia), sense que la seva utilitat i vincle amb la realitat li resultin tangibles. Tot es troba relligat a tot. Correspon a l'educador de descobrir-ne l'entrellat. Si partim del filat, per exemple, no serà de filar i teixir tota una història de civilitzacions. De l'estudi del cotó, pot hom passar al de la botànica, l'agricultura, l'economia política, etc...

L'infant ha de conèixer immediatament tot el preu del saber i pagar-se'l ell mateix amb la suor del seu front. Han de mantenir l'escola del treball dels xiquets. Cal desterrar l'ensopiment de l'escola... que és la ciència morta, els principis morts imposats per la força als infants, els quals són els éssers amb més vida, els més oberts, els més curiosos; educar-los no és imposar-los silenci, immobilitat, coses mortes, sense arrel...

A l'endemà, tots els periòdics exposaven el "mètode de Segaoó". Vuit dies després la llei entrava en vigor.

Gandhi no és pas un cap d'estat, ni ocupa cap lloc al govern,

no mana en cap partit, oficialment està separat del Congrés, ningú no l'ha triat, a ningú li és imposat per la força, no es recolza en exèrcit ni policia, en els agents secrets... no posseeix res, no té telèfon, ni ràdio, ni auto, ni màquina d'escriure, ni secretari, ni criat; hom pot arribar de l'extrem de la plana i entrar dins sa cambra sense passar per cap porta...

És sens dubte l'àrbitre i el jutge en aquest món, al qual no pertany, qui no hi té res a guanyar ni perdre, "aquell qui no vol la mort, qui no vol sa vida, que espera el moment que li ha estat fixat, com el criat llogat espera el seu jornal" (Manú VI,45).

Un lliçó, aquesta, que els catalans hauríem d'aprendre a l'hora de ficar-nos en política i altres negocis d'aquest món, per no obstaculitzar res en política i altres ideologies ni molt menys aprofitar-nos-en, com tants "nacionalistes" espavilats solen fer, talment, a llur nivell, com fan els del PP i el PSOE. Els nostres líders "nacionalistes" haurien de mostrar llur bona voluntat tot cobrant i vivint austerament i premiant l'esforç patriòtic sincer abans de promoure tot un entorn professionalitzat que van més a viure de la política (espanyola i monàrquica, per suposat) que no pas a assolir la independència que proclamen (pels qui volen deixar-se enganyar baratament). D'aprofitats satisfets, n'hi ha massa a ca nostra, i no volem pas reconèixer-ho.

Toynbee parlava de l'exemple de la Cova de Plató. I també Lanza del Vasto compregué que no devia tancar-se ni fugir: "¿Haig de pagar el meu deute envers l'altri tot tancant-me per sempre més en la meua alegria secreta?"

Sol, lliure, pobre, nu, confor-

tat per la saviesa i satisfet de mi mateix, és arribat el moment d'esforçar-me per no fugir com un lladre.

Havia escoltat de lluny el càntic de les sirenes... La raó del viatge és el retorn. No havia deixat el meu país a la recerca de l'aventura, sinó per a eixir de l'aventura buscant una sortida als nostres desordres.

Els costums i hàbits mentals d'Europa, amb l'encadenament lògic de les misèries, lletgeses i desoris merescuts, constitueixen un sistema que els uns sostenen amb llur voluntat i convicció i els altres pel mínim esforç. Havia menester d'evadir-me'n.

Els problemes de la mecanització, esclavatge a la comoditat, lucre, violència i irreligió —que són els nostres—, Gandhi els ha suprimit tot d'una.

Jo pensava complir amb el meu deure en sotmetre-m'hi. Projectava, un camí acabant allí el meu aprenentatge, de tancar-me en alguna aldea índia i servir fins a la fi dels meus dies una causa genèricament humana...

Però ara un nou pensament naixia dins mi: en virtut mateixa del principi *Suadeshi*, el lloc d'un deixeble occidental de Gandhi es trobava a Occident i sa missió era sembrar el gra dins la terra més ingrata: en la seva pròpia. Per ventura no era allí on mes es deixava sentir la necessitat de la doctrina?

Quan la insolidaritat i l'egoisme ho emmascaren i devoren tot, la guerra s'acosta. Deia Brecht dels nazis que llur guerra, al capdavall, sols ha destruït allò que ha pogut sobreviure de llur "pau", o sia, no tant com la gent avesada a deixar-se enganyar creu. Lanza del Vasto, el 1937 també veu clara la inevitabilitat d'una guerra, tristament necessària per a tanta gent que prefereix creure una mentida còmoda que no una veritat incòmoda: "L'hora no m'ha pas arribat. Haig de preparar-me assíduament i estar disposat a la crida. Tampoc no és arribat el moment per als nostres països (europeus): és menester que hi passi la guerra que no pot trigar, l'han merescut tant que és inevitable. Després, potser s'escamparà l'horitzó. I per ventura arribi un temps que deixin de semblar rebels a tota llei civil i enemics del gènere humà aquells qui volen fundar la pau damunt els principis de justícia i amor." (continuarà) Ricard Colom Ω

NECESSITAM
PROMOTORS I PROMOTORES
de **L'ESTEL de Mallorca**
a les illes Balears i a la resta
dels Països Catalans

Tel. 26 50 05

OPINIÓ

Qui perd els orígens: per la identitat

Cada pàtria, cada nació, té més d'un monument a la memòria d'aquells qui lluitaren per la seva llibertat. Fixem-nos en Irlanda o en Euskadi: els monuments als herois, les tombes d'aquells que han mort lluitant per la llibertat plenes de flors, el respecte pels símbols i banderes del respectiu poble... Digueu, a quantes nacions no heu vist cap monument als patriotes caiguts? Lloc d'honor i de conscienciació per a molts. Lloc per saber el que són i el que volen per uns altres...

A Catalunya, en canvi, per demostrar que l'esperit de convivència és perfecte, conviuen una plaça de Catalunya amb una plaça "Espanya", un monument a Francesc Macià amb un altres "a los caídos per Dios y per España", a tot estirar tenim un carrer Independència, a Ciutat de Mallorca tenim un carrer dedicat al "Caballero d'Aspheld", capità de la tropa de bandits que ens van invadir l'any 1715. Però, on són les places i monuments en record als caiguts per la llibertat de la Nació?

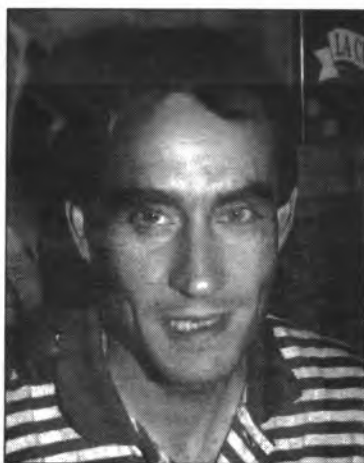
Potser hem vist alguna vegada el carrer de la Resistència Catalana? Un monument als voluntaris de Prats de Monlló? La plaça de la República Catalana? Un monument dedicat al General Moragues?

Fins i tot el mateix Fossar de les Moreres, lloc que hauria d'esser d'honor i glòria per a tots els patriotes catalans, allà on nins, dones, estudiants i pagesos caigueren en la lluita contra l'invasor aquell trist 11 de setembre de 1714, lloc on varen lluitar a baioneta calada i fins a l'últim alè, té actualment un aspecte patètic. El trespol del Fossar on reposen els ossos d'aquells que caigueren per la llibertat de Catalunya és gairebé sempre ple de brutor, en el mur de marbre on hi ha escrit "Al Fossar de les Moreres, no s'hi enterra cap traïdor, fins perdent la nostra ensenya, serà l'urna de l'honor," normalment hi apareixen pintades amb esprai i adhesius enganxats, els murs i pisos antics i mal arreglats que envolten el fossar encara el fan semblar més miserable, fins i tot el museu del Memorial (que, a part, només obre dos dies l'any), tot és ple de pols i d'aspecte pobre i els tríptics que donen són fotocopiats, (i això que el Memorial és una delegació de l'Omnium Cultural i té el suport de la Generalitat de Catalunya).

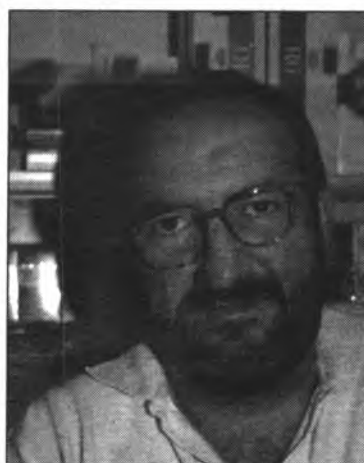
El Fossar hauria d'esser pas obligatori per a tots els veritables nacionalistes. Hauria d'estar construït i edificat com un lloc de glòria. Hauria de comptar amb un museu ordenat i que fes goig. Això no serà possible si no hi ha ganes d'aquells catalans nacionalistes que tenen por d'obrir certes ferides, a part que no hi ha prou doblers.

És clar que llavors hi ha diners per col·laborar en festes espanyolitzadores i de despersonalització com els Rocíos i les Feries de Abril.

La conclusió és clara: hi ha gent que ha fet de la Nació un negoci. Seria bo que, a part de mirar per ells mateixos, ho fessin una mica pel seu País... És el mínim que poden fer, sobretot si s'anomenen "nacionalistes"... *Palestra* Ω

N'Antoni Fontclara, natural d'Inca, fa poc tems que s'ha fet càrrec del restaurant Blaublue, a can Picafort.

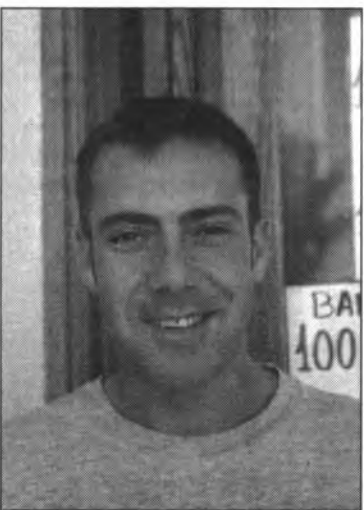
En Rafel Pisà, d'Alaró, fa dos anys que va obrir la llicoreria Xisca i Toni (el nom dels seus fills), a Can Picafort.

N'Ignasi Valls, natural de sa Pobla, fa set anys que va obrir l'agència d'assegurances Mapfre a Can Picafort. Fa trenta anys que n'Ignasi fa assegurances a sa Pobla.

Els Germans Mateu, d'Inca, obren fa nou anys la botiga de presents Gregal, a la vora de mar de Can Picafort.

Fa set anys que en Tauler, de Muro, regenta la botiga de lloguer de cotxes Coco, a Can Picafort.

Na Margalida Bisquerra, de Santa Margalida, la varen dur a Can Picafort quan tenia set anys. Les tres botigues d'aleshores eren can Fava, can Serra i can Mandilego, i un hotel, l'Alomar. Na Margalida fa trenta-cinc anys que té una perruqueria.

El "defensor del pueblo", Fernando Álvarez de Miranda, ha condemnat l'ús del català als ajuntaments de Sabadell, Sant Pere de Ribes i Silla, i a la senyalització de carreteres. Álvarez ha recordat una sentència del tribunal constitucional que diu: "la exclusión del castellano no es posible porque se perjudican los derechos de los ciudadanos, que pueden alegar válidamente el desconocimiento de la otra lengua oficial". Pel que fa als senyals de carreteres, diu que són "en ocasiones difícil de comprender e interpretar el peligro que advierten por parte de los castellanohablantes", que pel que sembla són més curts que els que parlen altres idiomes i també circulen per les nostres carreteres. Està ben clar que per "defensar" els espanyols s'ha d'atacar els catalans.

ΩΩΩ

Dins el PP de Sencelles estan a matar. Ventura Rubí, regidor d'urbanisme ha amenaçat en passar-se al grup mixt i ja ha votat dues vegades contra el seu partit. Per altra banda, el sector del batle, Guillem Ferrer, acusen Rubí d'haver filtrat a la premsa tot l'escàndol de Sefobasa que va acabar amb la destitució del germà del batle com a gerent.

ΩΩΩ

L'Escola d'Estiu enguany se celebrarà a l'institut Aurora Picornell del Polígon de Llevant durant els dies 26-30 d'agost.

Isabel Garau, 49
Tel. 85 00 89
CAN PICAFORT

MARISCS
PEIXOS
CARNS

RESTAURANT
PIZZERIA

c/ Isabel Garau, 47
Tel. 85 02 64 • Fax 85 04 53
07458 Can Picafort (Mallorca)

L'ESTEL
de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL
de Mallorca

La lliçó d'Israel

Avui encara esgarrija pensar en la tragèdia que el poble jueu va haver de patir durant els anys quaranta de la mà del terrorisme maquinista del nazisme. En el bressol de la nació més civilitzada d'Europa l'ou del serpent covava el mal del populisme feixista més temible que fins avui hagi patit la humanitat. A Alemanya la comunitat jueva era un centre de progrés i intel·lecte copant les càtedres i tribunes universitàries, conformant una gran part dels professionals lliures i per tant de la classe mitjana acomodada; i no cal dir que sobresortien també en el sí d'un ampli ventall de professions artesanies i gremials. A la resta d'Europa, malgrat una presència demogràfica més minsa, la situació de les diverses comunitats jueves repetia aquest mateix patró sense gaires variacions substancials; de manera que arreu d'Europa exercien d'estrat empenedor i dinamitzador tot convertint-se en un pilar essencial del creixement econòmic i intel·lectual de gran part d'Europa. La crisi econòmica, l'enveja i una pèrdua de valors que portaren a una reivindicació fonamentalista del nacional-catolicisme s'encarregaren d'engegar per la borda una convivència de progrés extremadament beneficiosa. Qui s'ho podia pensar! —podrà objectar algú amb santa innocència. Però sobretot el que sobta és que els més sorpresos de tots, deixant de banda a les excepcions com Theodore Herzl (autor de "l'Estat jueu"; versió jueva del nostre "La nacionalitat catalana" de Prat de la Riba), varen ésser els mateixos jueus. Ells se'n feien creus que s'hagués arribat fins aquell punt. Malgrat el seu ascendent jueu es consideraven alemanys de ple dret. Potser els pobres no van saber copsar l'essencialisme del "ius sanguinis" que en el fons impregnava el sentiment nacional alemany i que a nivell sociològic es detectava per l'ús de dos mots determinants: "herenmenschen" (superiors) i "üntermenschen" (inferiors/infrahumans). Els "herenmenschen" eren els protestants i catòlics de sòlides arrels germàniques i els "üntermenschen" els jueus, gitanos, homosexuals, deficients psíquics i altres tipologies considerades com a elements degeneradors de la raça, germànica és clar. Durant els anys vint i trenta els primers grups nazi, buscadors d'una puresa perduda enmig d'un imaginari Wallhalla, ja van anar per-

filant la seva estratagema racial-feixista tot apuntant, amb la diatriba "herenmenschen" i "üntermenschen", al jueu com el causant de tots els mals del poble alemany. Un doble objectiu polític feia dels jueus una víctima més que propiciatòria. Essent la comunitat jueva una de les grans detentores de poder econòmic i intel·lectual (poder moral) s'eregia com un immens obstacle per a tot aquell que a Alemanya volgués prendre el poder de manera totalitària. Hitler i els seus ho van veure rapidíssimament: carregar contra el jueu era apuntar directament al cor de la democràcia liberal; a més d'aglutinar l'ethnos alemany, com a referent de poble escollit, a l'entorn dels vers servidors de Crist, catòlics i protestants, dels quals el "pèrfid jueu" esdevenia l'anticrist a eliminar. Així, doncs, amb aquesta estratègia, fonamentada per la difusió a tort i a dret del "Mein kampf" de Hitler i "El mite del segle XX" d'Alfred Rosenberg, aconseguiren guanyar el poder i cohesionar el poble per, a cop d'altaveu, massificar-lo sota les ombres despersonalitzadores del feixisme i, així, aconseguiren l'estat totalitari. Després la història continua amb els Auswitch, Treblinka o Daschau amb els horrors coneguts de tothom després que els aliats alliberessin tots els camps d'extermini disseminats per Europa.

La immensa ossamenta i els "morts vivents" que sobrevisqueren a la fatal estratègia genocida havien de tenir, però, la seva morbosa lliçó en el sí del poble jueu. Una consigna es feu sentir, quasi esdevenint una llei més de la Torah: "Mai més!". Un "mai més!" que significava prou d'exercir de poble erràtic, abatut, bastonejat i befat. Un "mai més" que reivindicava l'antiga pàtria Palestina com la llar nacional jueva on Auswitch només podia esdevenir un mal son imaginari i només imaginari. Un "mai més" que els va fer entendre que la crueta del món està dividida pels "pobles-mall" i els "pobles-enclusa" i que el seu "mai més!" els posicionava a ésser un "poble-mall", un poble que pega fort i primer sempre. Potser per això Israel és el poble que ha exercit més sovint en aquest segle XX el concepte de guerra preventiva: si sospites que te la fotran, encara que no te la fotin de debò, fote'ls. Aquest raonament és el que des de la constitució de l'Estat d'Israel el 1948

fins ara els ha fet sobreviure a cinc guerres de supervivència nacional: la del 1948, la campanya del Sinaí del 1956, la "Guerra dels sis dies" del 1967, la del "Yom-Kippur" del 1973 i la d'invasió del Líban del 1982. En totes aquestes guerres el "mai més!" fou l'esperó constant que forjà la moral de guerra de l'israelià. Perquè va entendre que esdevenir un home lliure vol dir portar l'esperit de soldat en el fur intern. Que la llibertat, sense defensa armada, és un estat d'esperit orfe de sobirania efectiva. Aquest anhel de pàtria igual a seguretat ja portà a alguns avançats com Zeev Zaborinski a perfilar, durant els anys vint, una acció mascle i dreturera (feixista la van titllar alguns) en busca del reconeixement de l'Estat d'Israel que davant l'autisme i negatives britàniques a les demandes sionistes tindria la seva manifestació violenta, a partir del 1943, de la mà dels grups Lehi (més conegut per Irgun) i Stern comandats respectivament per dos futurs primers ministres d'Israel: Menahem Beguin i Yitzhak Shamir. Dos durs falcons que tindrien el seu respectiu paral·lelisme català en Francesc Macià i Miquel Badia. Però abans d'aquestes manifestacions, en el 1929 la Haganah o exèrcit clandestí jueu dedicat a la defensa de la comunitat jueva dels atacs àrabs i el 1937 amb la creació de la Fo'sh o patrulles de combat o com al 1941 amb la creació, de la mà de Yitzhak Sadeh, del Pal'mach o unitats de xoc d'èlit de la Haganah ja es veu que en el discurs doctrinal del nacionalisme jueu l'apel·lació a l'autodefensa i l'ús de la força militar com a garant de la defensa de la sobirania i independència d'Israel eren una evidència assumida sense entorpidors i covards laments sobre pacífics drets d'autodeterminació impossibles d'assolir. Les bullagues nacionalistes que portaren a la primera guerra mundial, així com l'eferescència del feixisme (la dialèctica dels punys i les pistoles) durant els anys vint i trenta de segur que foren determinants per als incipients israelians, més quan portaven l'estigma jueu al damunt. Per això no és estrany que els militants de l'Irgun, hereus d'aquells zel·lotes comandats per Barrabàs durant l'ocupació romana de Palestina, juressin fidelitat a la causa d'Israel sobre una Bíblia i una pistola; tot simbolitzant Israel i la seva defensa.

Però a part d'aquest esperit

militar integrat de patriotisme i d'una ignomínia a superar, el canvi de caràcter en el poble jueu instal·lat a Palestina té una component molt sovint oblidada. La comunitat de germanat patriòtica i escola formativa de dirigents que els kibbutz van aconseguir amalgamar són la clau de volta d'aquesta història. La immensa majoria dels dirigents polítics i militars d'Israel han sortit dels kibbutz. Els brillants generals Moshe Dayan o Yitzhak Rabin així com líders polítics com Golda Meyer o David Ben Gurion en són una mostra fefant. El kibbutz va ésser l'anella que creà una comunitat de sentiments i interessos entre jueus de diversa procedència i els va donar un sentit de poble i seguretat en un futur destí. El kibbutz integrava i formava (educava culturalment i instruïa militarment) tot donant ciutadans íntegres i complets al servei d'Israel. A Catalunya aquesta xarxa formativa d'exaltació patriòtica va tenir la seva forma aproximada en els escamots d'Estat Català (1922), els Minyons de Muntanya-Escotes de Catalunya (1928) i en Palestra (1930), aquestes darreres dues organitzacions creades per l'honorable professor Josep Mª Batista i Roca. Aquestes van aconseguir crear una comunitat de sentiments i interessos que ens ajudaria a redreçar de nou l'orgull i el renaixement de l'esperit nacional català. Es a través d'elles que s'integrava de manera ràpida i extraordinària a la immigració. O d'on us penseu que va sortir un González i Alba el sis d'octubre del 1934?. Catalunya pels anys vint i trenta tenia molt de Zaborinski i de Ben-Gurion, però no tota la Catalunya al complet glatia amb aquesta mateixa intensitat. A diferència dels laboristes israelians que són primer israelians que laboristes, aquí hi hagué el Front d'Esquerres republicà d'en Companys que primer fou laborista i després català i és per això que la guerra del 1936, una guerra de supervivència nacional, es perdé amb la desfeta final de vint-i-cinc mil joves catalans estesos per la ribera de l'Ebre que segons les cròniques baixava completament vermell de la sang vessada. Avui dia aquest paperot el representa el PSOE català i en menor mesura IC-Els Verds.

... l'hoteler mallorquí, Antoni Coll, ha pagat molt cara la seva aventura per Andalusia amb motiu de l'Expo-92? El descomunal fracàs econòmic de l'Expo ha portat Coll a haver de presentar suspensió de pagaments ja que els hotels que va construir a Sevilla han estat un fracàs espantós. Idò, més se'n mereix aquest carabassot, ja hi tornarà una altra vegada a fiar-se dels deliris de grandesa imperials espanyols!

ΩΩΩ

... l'hostaleria és el sector econòmic que paga els sous més baixos?

ΩΩΩ

... la presó de Palma està saturada de xoriços forasters i que el seu director ha demanat als jutges que només hi enviïn els delinqüents imprescindibles?

ΩΩΩ

... segon els Patronat de Races Autòctones (PRAM) la revifalla del ca de bou és una presa de pèl i que aquesta raça oficialment es dona per extingida?

ΩΩΩ

... dimarts dia 2 de juliol es van complir els vuitanta anys del primer vol entre dues ciutats dels Països Catalans, Palma i Barcelona?

ΩΩΩ

... la llista d'espera per a exploracions radiològiques a Son Dureta passen els sis mesos?

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

segueix a la pàgina 14

...a Madrid es gastaran **143.000 milions** de pessetes per fer vint quilòmetres del metro?

ΩΩΩ

... **Mariano Jaquotot**, exvice-president del Real Madrid mort no fa gaire, ha estat acusat de haver estat un espia de la policia espanyola?

ΩΩΩ

... **un de cada tres** comerços de Palma ha estat assaltat pels xoriços?

ΩΩΩ

... a Madrid es gastaran **43.000 milions** en depuradores i clavegueram?

ΩΩΩ

... a Balears cada habitant es gastà l'any passat **108.477 pessetes** en jocs d'atzar? Ens sortiria molt més a compte acabar amb l'espoli fiscal (**210.000 pessetes** per habitant se'n van cada any a Madrid i no tornen).

ΩΩΩ

... l'Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía considera que definir el terme "**andaluz**" com "**cañí, agitanado, gitano, flamenco y calé**", tal com ha fet un diccionari informatitzat, és un insult feixista i racista? Segur que això de "**polaco**", en canvi, ho deuen trobar molt divertit.

ΩΩΩ

... el sector públic espanyol (estat, comunitats autònomes i ajuntaments) deu un bilió 300.000 milions a empreses madrilenyes?

ΩΩΩ

... l'Estat espanyol és el segon Estat d'Europa en consum de drogues sintètiques?

ΩΩΩ

... la deficient ventilació de l'UCI de Son Dureta afavoreix les infeccions?

CARTES

Breu resposta a la lletra d'en Ricard Colom

Benvolgut Mateu Joan: L'ample ventall ideològic dels escrits publicats a L'ESTEL deixa ben a les clares la llibertat d'expressió que practiques al nostre periòdic. Tot i que els col.laboradors, majoritàriament, combreguen amb la idea de **nació catalana i de sobirania nacional**, és natural que en altres qüestions mostrin profundes discrepàncies. És bo que sigui així, pens. Però t'he de dir, volgut Mateu, que jo, en principi, no participaré en debats ideològics amb altres col.laboradors que facin crítica als meus escrits. Però això no vol dir que en qualque cas, com aquest de la carta d'En Colom, no m'impedeixi fer qualques aclariments.

1r. Com a bon catòlic, En Colom surt en defensa del seu déu i de la seva església. I fa un llistat d'arguments sobre la bonesa dels "catòlics de peu" (expressió, per cert, que fa mal a una orella catalana). Als meus articles, en cap cas, no he parlat de la bonesa o malesa dels catòlics. El tema dels meus articles és "**Els Crims contra la Humanitat de l'Església Romana**". No és de Déu que parl jo; és del Romà que parl. **No faig teologia, sinó denúncia de la posició actual de l'Església de Roma respecte dels seus Crims execrables.**

2n. Va En Colom i amolla: "És que hi ha gaires *grans institucions* que no hagin comès un caramull de crims?". En Colom, amb la seva lògica de "**curtilista**", li pega pel broc gros. Dóna per vàlids els Crims que jo denuncio, però en deixa de banda la seva valoració! Ho sento molt, Colom, però feu una forta olor de "**curtilista**" de la cristiandat de l'època del nacional-catolicisme. La nostra generació ja va quedar immunitzada contra aquest virus. Com tothom sap, una perversa **Apologètica Catòlica** era assignatura obligatòria, i uns perversos frares catòlics la ens imposaven en contra del dret humà de llibertat de consciència.

3r. En Colom hauria de saber que els pensaments i els actes dels individus concrets no canvien ni un comí els processos de la Història. En Colom hauria de saber que també dins el partit Nacional-socialista alemany hi havia "**nazis de peu**" que no cometeren cap crim i que molts d'ells fins i tot tingueren un comportament d'heroisme social i nacional. Però els seus actes heroics no esborraren l'estigma de la Història.

4t. Per acabar, jo, humilment, convit En Colom i els catòlics "de base" catalans a que abandonin la Institució Romana, enemiga de Catalunya i de la Humanitat. Posat que no podeu abandonar la fe cristiana perquè no intenteu, Colom, cercar la via calvinista? **Joan Quetgles** Ω

El nacionalisme és pecat

Entre les temptacions que "per insídia del dimoni" es presenten sota la falsa aparença del bé, segons ens alerta el papa Joan Pau II, destaca el risc d'"abraçar formes de nacionalisme o d'assumir pràctiques poc evangèliques per a compartir aspiracions de la pròpia nació o cultura". Si he d'esser sincer, he de confessar que no me lleven la son les condemnes i glorificacions del papa. No obstant això, té una significació especial l'actitud de la màxima jerarquia eclesiàstica pel fet d'esser oriünd de Polònia, una nació que de sempre ha tingut el catolicisme com a senyal d'identitat.

També Espanya, durant segles es va vertebrar entorn del nacionalcatolicisme i es va forjar en la creuada contra el moro infidel. Modernament, en Franco, amb la benedicció de l'Església, va organitzar una guerra santa contra els rojos, maçons i separatistes per a defensar la sagrada unitat de la Pàtria.

Els nacionalismes català i basc que són els més arrelats socialment, tenen unes arrels religioses ben fermes. Si el nacionalisme gallec no ha

aconseguit una implantació tan sòlida és perquè no s'ha agermanat amb l'Església. L'idioma gallec, cohesionador de la idea nacional, ha estat tradicionalment rural i l'enemic dels camperols és el cacic, aliat sempre del clergat.

Pens que es revelador que Galícia hagi traspassat el seu sant patró -Santiago apòstol- al centralisme madrileny sense que ningú s'hagi esqueixat encara les vestidures. Cánovas del Castillo assegura en els seus escrits que les nacions són obra de Déu; no invenció dels homes.

Roma va lamentar el nacionalisme croata. Joan Pau II va recolzar internacionalment Tudjman, líder independentista, quan el va rebre l'any 1991: "Com a catòlic, el meu Déu me prohibeix assassinar, però consider que matar als serbis no és cap crim", va dir el polític. Pareix esser que la destrucció, la mort i els odis racials desencadenats pel renaixement nacionalista ha fet reflexionar al Vaticà sobre anteriors posicions: si jo fos bisbe o sacerdot abertzale, estaria prou preocupat per aquest gir. **Eduardo Álvarez** Ω

En Manuel Martínez, d'Inca, fa dos anys que regenta el bar Grins, a Can Picafort. A més de copes, despatxa menjars a la carta. Aquest bar fou obert per Pau Lladó ara fa deu anys. Ho va haver de traspasar per manca de clients. Ara va prou bé.

Na Margalida Rosselló, natural de Barcelona, regenta des de fa deu anys la cafeteria Sao Paulo, a Can Picafort. Són pare, en Sebastià Rosselló de can Caragol de Santa Margalida, la va obrir ja fa trenta anys. Despatxa pizzes, plats combinats i paelles. S'hi menja per una mitjana de mil pessetes. És un restaurant amb hostel i piscina.

En Pau Mandilego i na Margalida Perelló són els amos des de fa quaranta-quatre anys el bar Badia, a Can Picafort. Aquest bar fou obert per en Vicenç Mandilego l'any 1914, quan al poble només hi havia tres cases: la seva, ca les monges i la casa d'en Lleonart Carrió.

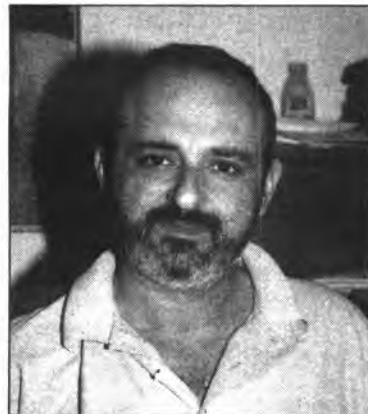
Na Joana Serra, natural de sa Pobla, fa vint-i-sis anys que va obrir una botiga de regals i records a Son Bauló.

Na Gemma Alcover, neboda-néta del poeta Joan Alcover, autor de "La Balanguera" i altres poemes famosos, estiuja a Can Picafort.

En Jaume Alomar és l'amo de la botiga de bicicletes Cas Sinevers, a Santa Margalida. El seu padrí va obrir aquesta botiga fa cinquanta-cinc anys.

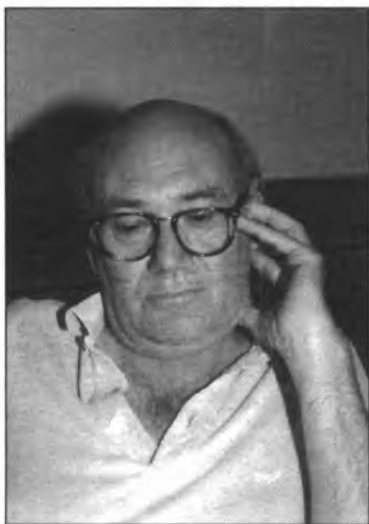
En Miquel Cifre és el batle socialista de Santa Margalida, Can Picafort i Son Serra de Marina. Governa amb l'ajuda d'UM i Can Picafort Unit.

En Joan Carrió, de Muro, és l'amo del restaurant Mollet, a Can Picafort. El seu padrí, Antoni Ballester, va construir la casa l'any 1914. Ara fa set anys que hi varen obrir el restaurant. Despatxen peix i cuina mallorquina. A la carta s'hi menja a partir de les 1.200 pessetes. El menú en val 1.000.

Becky Hull i Graeme Gillespie, tots dos d'Escòcia, regenten des de fa quatre anys el Bar Manchester, a Can Picafort. Despatxen begudes i menjar.

En Guillem Alzamora es va fer càrrec ja fa vint-i-tres anys del bar Les Palmeres, al costat de l'Ajuntament de Santa Margalida. Els polítics, funcionaris i veïns són els seus clients.

OPINIÓ

Fer bugada L'autoexclusió sociològica de cert progressisme

Les bugaderies d'avui dia poden oferir als ciutadans de les illes disponibilitat, rapidesa, qualitat, fiabilitat i comoditat.

Disponibilitat: Les persones poden disposar dels serveis de la bugaderia, com poden esser; rentat en sec, rentat amb aigua o, per què no?, solament planxat. Rentat i desinfectat d'estores, pells, cobertors, flassades, etc.

Rapidesa: En un termini de 12 hores poden oferir la neteja en sec i planxat. En neteja d'estores i pells ja són poques les que no puguin oferir el servei en dues setmanes.

Qualitat: Amb la maquinària d'avui dia, es pot oferir una qualitat estàndard molt bona, impossible d'igualar en el rentat i planxat casolà.

Fiabilitat: Dins les professions hi ha de tot, però el 90% dels professionals de bugaderies són persones competents. Pel que fa a fiabilitat, el 85% dels accidents que hi puguin haver són deguts als confeccionistes.

Comoditat: A les persones que per la seva feina no poden disposar de temps, i a les altres que volen disposar de temps lliure, les rentadores-bugaderies els poden solucionar els problemes.

Per totes aquestes raons, avui dia, és molt necessari poder disposar en qualche moment de les tintoreries-bugaderies. **Bugaderia Aina Maria, Can Picafort** Ω

El pensament tradicional progressista té, per a dissort dels Països Catalans i les esquerres, els cables creuats i curtcircuitats.

No acaben d'entendre la relació entre el pensament de dretes i la religió. Generalment, l'esquerra nacionalista creu, més aviat, que la gent de dretes agafa Déu com a bandera (cosa molt corrent sota el franquisme) o que creu en Déu perquè les coses li rutllen més o menys bé.

Però molt sovint i més aviat —ho dic perquè parl de Déu amb molta gent de poble, gent corrent— és al revés. Almenys a hores d'ara. Molta gent senzilla creu en Déu. I com que els d'esquerres solen esser més esquerps al fenomen religiós, aleshores no se'n refien i opten per les dretes. No es tant que sien de dretes com que creuen que la fe és una de les coses més importants. O la més important. Això xoca necessàriament amb l'hostilitat palesa amagada d'un bon sector del progressisme *com il faut*. I això és greu, car vol dir que les nostres esquerres, en aquest terreny, no han filat prou prim i no han sabut encara diferenciar prou la fe profunda —i directa— de la institució eclesial més o menys sospitosa de reaccionarisme i interessos creats. Confondre continent i contingent.

Aquesta confusió és perjudicial per al diàleg de l'esquerra amb la societat dels Països Catalans. No n'hi ha prou amb una tolerància perdonavides envers la fe del poble. Cal voler comprendre bé les realitats, no rebutjar-les (o menysprear-les íntimament).

Cal trencar uns límits sociològics i entendre el centre sociològic, per guanyar-se'l al progrés. **Ricard Colom, Castelló** Ω

Recorda !! Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent. El país ho necessita.

Mallorquí! La llengua catalana, pròpia de les illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada.

PUGEN

El bisbe de Girona, per explicar als turistes que Catalunya és una nació: *un poble de llarga història no feta per tractats, comicis o nocces reials*.

ΩΩΩ

La segona edició del Tradicionari de sa Pobla, que se celebrarà el 20 de juliol, festa de Santa Margalida.

ΩΩΩ

La campanya de normalització lingüística als comerços de l'Ajuntament de Vilafranca.

ΩΩΩ

El batle de Lleida, Antoni Siurana, que va retirar la paraula a un regidor del PP que es va posar a xerrar en espanyol, i li va dir: "Aquí, en català, i si volem parlar en castellà ja anirem al govern civil".

ΩΩΩ

Els veïns d'Ariany mobilitzats contra l'abocador de les cendres de Son Reus.

ΩΩΩ

Miquel Àngel Nadal, per haver fallat el penal contra Anglaterra i haver eliminat Espanya de l'Eurocopa.

ΩΩΩ

Les camisetes amb la foto de Soler i la frase "Tornaré".

ΩΩΩ

El PSM, per exigir al Parlament Europeu la prohibició de les xarxes de deriva.

ΩΩΩ

El parlament d'Ucraïna, que ha aprovat una Constitució en què declara aquesta república un Estat independent i democràtic i l'ucraïnès com a única llengua oficial.

ΩΩΩ

L'ensenyament en euskera, que el proper curs arribarà al 38% de l'alumnat del País Basc.

ΩΩΩ

Josep Massot i Muntaner, Voltor i Pere Serra, premiats amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat.

DAVALLEN

Davalla en picat el puta trasto Gabriel Cañellas per les seves declaracions misògines sobre l'assassinat de la mestra d'escola Margalida Fiol.

ΩΩΩ

Jaume Matas, Catalina Cirer, Joan Fageda, Pilar Ferrer i els batles d'Alcúdia, Montuïri, Muro, Inca i sa Pobla, per assistir a un espectacle tan foraster i tercermundista com la corrida de toros de Muro.

J. MATAS

ΩΩΩ

Els jerseis amb la bandereta espanyola que es posen els fatxes.

ΩΩΩ

Josep Lluís Carod-Rovira (ERC), per haver declarat que accepta la submissió al rei d'Espanya i la presència de l'exèrcit espanyol als Països Catalans.

ΩΩΩ

Rojas Marcos, tinent batle de l'ajuntament de Sevilla, per exigir a Jordi Pujol que retiri el seu suport a la candidatura olímpica de Buenos Aires i el doni a Sevilla. Qui és aquest xulet andalús per obligar el president de la Generalitat a rectificar el que digui o deixi de dir?

ΩΩΩ

El PP, per votar al Parlament català contra la unitat de la llengua i les quotes obligatòries de català a la televisió per cable.

ΩΩΩ

Joan Miralles, catedràtic de la UIB, per haver dit que les sevillanes poden arribar a formar part de la cultura popular mallorquina i que "si el poble s'estima més ballar sevillanes que boleros, qui ho pot aturar?". Sr. Miralles, està ben clar qui ho pot aturar: les mallorquines i els mallorquins que estimen aquesta terra, i no malalts de la síndrome d'Estocolm com vostè.

ΩΩΩ

Els 200 professors espanyols afincats al País Basc que han signat un manifest contra l'ensenyament en euskera.

Entrevista amb Ariadna Gil

CARLES ESCOLÀ (VANG-La Vanguardia)

El mes d'abril passat, Ariadna Gil va estrenar la pel·lícula *Malena es un nombre de tango* i *Libertarias*. No li agraden les entrevistes ni parlar de la seva vida privada, tanmateix ens ha contestat totes les preguntes.

Perquè t'agrada tan poc que parlin de la teva vida privada? Recordes com va esser el teu primer nòvio?

Faig una feina que ha de fer creïbles uns personatges, i com menys coses se sàpiguin de mi, millor per aconseguir-ho. No trobo cap interès a parlar de les meves coses i menys dels meus nòvios, perquè una cosa porta l'altra. S'ha de separar la vida professional de la privada perquè, si no, després la premsa i la gent se't mengen. L'únic que m'interessa és actuar.

Però, la popularitat és inherent als actors de cinema. No comprens que la gent vulgui saber més de tú?

Sí, de fet, a mi també em passa amb altres persones. Però no m'agrada parlar d'això, no forma part del que jo he triat.

Sembles tímida. Ho ets?

Bastant, però no sóc una tímida malaltissa. Amb la gent que conec sóc bastant normal. Amb la que no, em poso una mica nerviosa.

Quins serien els trets físics

del teu home ideal?

Les barreges de races és el que em sembla més atractiu com a físics d'home. I a nivell psicològic, que sigui divertit.

Què pensen els actors espanyols de Catalunya?

A Madrid, estan acostumats a rebre molta de gent de tot arreu, de Catalunya sobretot. En alguna conversa es pot dir algun tòpic sobre nosaltres, però en general ets ben rebut. Al món del cinema hi té cabuda tothom.

Ets independentista?

Em molesten molt les coses imposades i m'agradaria que poguéssim tenir el dret de l'autodeterminació. Potser la gent voldria seguir formant part de l'Estat espanyol o no. És un tema que està pendent i que es posa de manifest cada dia; ara, amb aquesta gent del PP, que han dit coses molt fortes que feia molts d'anys que no es deien. De cop els hem de parar els peus i els hem de dir que aquí es parla aquesta llengua, que hi ha una cultura que cal fomentar-la. L'autodeterminació no em sembla impossible.

Cinema català o catalans al cinema?

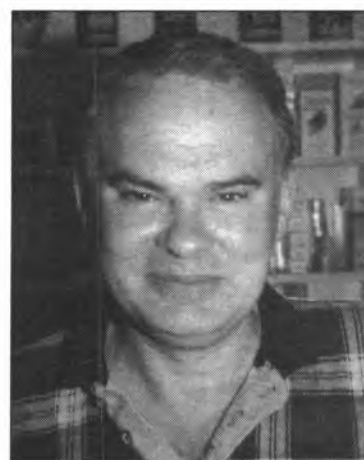
El cinema és universal. Ni cinema català, ni espanyol ni americà. El meravellós és poder veure una pel·lícula japonesa, identificar-te i entendre-ho tot. Com passa amb la literatura.

—Mentre el cinema espanyol està vivint una bona època, sembla que el català no acaba de quallar. Per què?

Es roda més a Madrid. Així com aquí el teatre és molt més bo i productiu i, en general, es fan obres més interessants, en cinema és una mica al revés. Tothom va allà perquè és on són les productores més fortes.

Amb quin actor nordamericà t'agradaria treballar i per què? Si és en Johnny Deep, què penses d'ell?

Amb en Johnny em semblaria bé; dels actors joves, potser és el que m'agrada més. Té talent i m'agraden les pel·lícules que fa. Ω

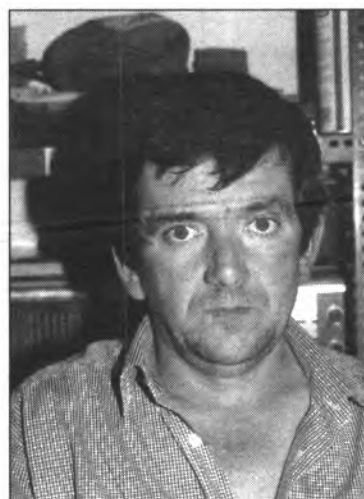
En Sebastià Buades, de Campanet, fa desset anys que és el titular de l'apotecaria Buades, a Son Bauló. Aquesta apotecaria fou oberta per l'apotecari Torrents de sa Pobla devers l'any seixanta.

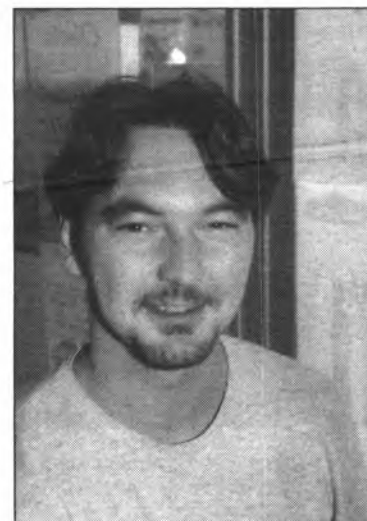
En Bartomeu Capó, de Santa Margalida, regenta des de fa dos anys l'hostal Flamenco, a Can Picafort. Hostal-restaurant amb trenta-dues habitacions dobles, clientela alemanya i txeca. S'hi menja per un milenar de pessetes. El menú en val 800

N'Antoni Alemany, de Campanet, i na Dionisa Papadopoulos, de Grècia, varen obrir ja fa vint-i-cinc anys el bar Atenes, a Can Picafort.

És en Biel Molines, margalidà fi. Fa vint anys que va obrir la xapisteria Molines, al carrer de Miquel Ordines, de Santa Margalida.

En Cion Molines va obrir ara fa tres anys l'autoservei Skat, a Santa Margalida.

La família Bennàsser-Menger (Campanet i Alemany) obren fa vint-i-dos anys el restaurant Lilo, a Can Picafort. Fan cuina alemanya i mallorquina. Tenen quatre menús a 750 pessetes; també s'hi pot menjar a la carta.

PUGEN

DAVALLEN

El filòleg Cosme Aguiló, pel seu treball sobre la toponímia de la costa de Lluçmajor. Per exemple, no digueu paraulotes forasteres com *El Dorado*, *Bahía Azul* o *Bahía Grande*, sinó *Tolleric* i *Pedrafort*.

ΩΩΩ

L'Ajuntament de Llubí, per proposar que el tir de fona sigui present a la Universiada.

ΩΩΩ

El GOB, per denunciar als jutjats l'ampliació del port de la Colònia de Sant Pere realitzada per l'especulador relacionat amb Gabriel Cañellas, Melchor Mascaró.

ΩΩΩ

L'Agrupació Cultural de Porreres, pel seu renovat compromís en defensa de la llengua catalana.

Bernard Bonnet, prefecte de França a Perpinyà, per les seves maniobres brutes contra una campanya de promoció del català a correus.

ΩΩΩ

El PP de Son Cervera (el batle Francesc Barrachina i el regidor d'Urbanisme Miquel Servera), per impulsar l'ampliació mastodòntica del port de Cala Bona.

F. BARRACHINA

ΩΩΩ

El catedràtic de la UIB, Miquel Morey, per haver desqualificat els ecologistes.

L'ESTEL
de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

La lliçó d'Israel

ve de la pàgina 10

Iés per això. Perquè vint-i-cinc mil joves catalans morts en una batalla, decidiva això sí, però batalla al final es sumen als miler de màrtirs que des del 1714 ençà han donat la vida per la llibertat de Catalunya. Uns màrtirs que, malgrat els salts de context, han estat víctimes encadenades d'un intent de genocidi per part d'Espanya contra Catalunya. Mancant del maquinisme nazi, Espanya ens ha volgut anorrear de cinquanta en cinquanta anys a través d'esclats de guerra que a part de les baixes físiques tenien com a principal motivació el crear derrotisme i complex d'esclau entre els catalans; és a dir, dependència d'Espanya. Perquè Catalunya en la història espanyola sempre ha estat com un gran guetto de

Varsòvia, un guetto on residien els "judfos" (els botiguers) i "polacos" (els separatistes) d'Espanya. I es que des de l'aspecte comercial fins a l'espíritual, la manera de fer de catalans i jueus té un nexa interpretatiu bastant coincident. Es per això que no és estrany que una gran part dels catalans es miri Espanya amb el mateix recel que els israelians es miren una Síria. La diferència està en que Israel se la mira a través d'una mira de metralladora des dels Alts del Golan i nosaltres amb la impotència del cop d'ull rabiós propi dels qui es troben ocupats i sotmesos, tal com els jueus sota la cruel bota del nazisme. No en va, un bon amic, parlant sobre aquest paral·lelisme entre Catalunya i Israel em va dir que els catalans ens comportem com uns jueus pre-Holocaust i malgrat la taxativitat de la frase,

raó no li'n manca pas. Ens hem convertit en el poble del lament i el disgust crònic. Lament del "mai no ens entendran" i disgust perquè "fem el que fem sempre ens acaben fotent". Una mostra d'aquest estat d'ànim el tenim clarament explicitat en un paràgraf de l'escriptor Antonio Puigverd quan en el seu article "El opio de los perdedores" (diari "El País" 7/6/1996) ens etziba:

"¿No sería mejor (per als catalans) arrancarnos esos tubos para poder descansar definitivamente del dolor causado por la consciencia de la enfermedad que obliga a vivir el heho lingüístico como arma y no como vínculo, que nos condena a la esquizofrenia cotidiana, que convierte a los escritores en policías lingüísticos y, en general, convierte al catalanohablante en un eterno descontento ante la falta de normalidad y en una víctima propiciatoria, en un judío añorante de una Jerusalén perdida o en un judío odiado por su empecinada afirmación de la diferencia?"

Llavors, de cop, et sobreve una indesitjable, per ignominiosa, pregunta: Caldrà que ens acabim assassinant a sis milions de catalans per a reaccionar? El poble català és lluitador (resistent, si voleu), però manca d'esperit de victòria. Anem amb el lliri als llavis sense espasa ferma al puny. I quan es va així què té d'estrany que el país doni només Pujols, Coloms, Zaplanas/Lizondos o Cañellas? A Catalunya els espanyols se la passen per on volen. Sempre saben fer les giragonses adequades perquè malgrat l'estat crític i essencial d'Espanya ens acabim endossant que Espanya canvia, s'adapta i es modernitza. I és per això que en clau catalana s'interpreta que hi ha un lloc sense molèsties per a Catalunya en l'encaix espanyol. Careta de maquillatge barat. Espanya sempre és una i eterna, però els espanyols juguen amb la forma d'Estat per fer-nos creure allò que és increïble; tal manera quan el jueu s'empassava que la "Nova Alemanya" del nazisme embrionari, d'una manera o altra, comptaria amb ells.

És, doncs, amb la idea de l'Estat jueu que es configura un canvi de mentalitat i amb ella una transformació del caràcter. Perquè Estat és sobretot caràcter donat que és sinònim de sobreposar-se. Estat és entitat que obliga a exercir la identitat de manera pública i orgullosa i això només es pot translluir amb caràcter de cons-

ciència. Les nacions que sobreviuen ho fan perquè fan el cor fort encara que a vegades hagin de fer accions condemnables en nom de la supervivència nacional. Però en un món de "pobles-mall" i "pobles-enclusa" moltes vegades no hi ha opció. Així ens podem trobar que un israelià, Benjamin Beit-Hallahmi, pot fer el següent raonament en el seu llibre "Israel Connection" a l'any 1987:

"Una i altra vegada sorprèn als observadors que certs règims, coneguts pel seu antisemitisme, semblin tenir fortes i confortables relacions amb Israel. Sudàfrica, el règim militar argentí, el règim paraguaià... com pot Israel portar-se tant bé amb declarats antisemites?"

Obviament, aquells que es plantegen aquesta qüestió no han entès del tot el que significa l'antisemitisme en el nostre temps, Israel és completament acceptable per als antisemites tradicionals per la seva imatge i el seu paper històric. Molts antisemites tradicionals han descobert alarmats que, paradoxalment, els israelians no són jueus! D'aquesta manera, l'antisemitisme pot afectar directament els jueus, mentre s'admira i s'emula als israelians. Qualsevol pot dir que els israelians són diferents dels jueus -totalment diferents, de fet-, a l'incorporar totes les qualitats i virtuts que mai s'han reconegut als jueus: habilitat militar, sang freda com a opressors, pragmatisme implacable al carregar amb la responsabilitat de l'home blanc. Charles de Gaulle va manifestar la seva sorpresa davant el fet que els jueus poguessin ésser "al mateix temps bons grangers i bons soldats". Durant dos mil anys els jueus no han estat res d'això, però els israelians s'han lluit en ambdues coses. El que no agrada als antisemites és el jueu estereotipat: passiu, intel·lectual, liberal i amable. El que els dretans moderns aprecien en l'israelià és que és alt, fort, va armat amb un subfusell Uzi i mata indígenes de pell fosca, triomfant sobre les forces del radicalisme tercermundista. És així com els generals argentins, els coronels paraguaians i els brigadiers afikàner han arribat a estimar els israelians. El romanç entre el sionisme i la dreta nord-americana està basat en aquest canvi d'imatge: del jueu de la Diàspora, menyspreat i ridiculitzat, a l'israelià admirat i emulat."

Amolts potser els semblarà trist que s'hagi d'anar així. A mi també. Però tornem a repetir que el món es divideix entre "pobles-mall" i "pobles-enclusa". Això comporta

una relació de poder-submissió i ens agradi o no així és. Es per això que el cas d'Israel és paradigmàtic. El poble més sotmès de la Terra s'ha convertit en un poderós i influent estat nacional i és per això que té veu i vot. França i els EE.UU són els seus principals valedors internacionals perquè la independència d'Israel esdevé útil al control geopolític del Mitjà Orient. Podríem dir que Israel és l'avançada de la preeminència del món occidental en el món. La seva independència, en un relatiu curt termini, ha portat implícita una eina útil a la visió geopolítica de la primera potència del món: els EE.UU. I és per això que Catalunya ha de combinar el seu idealisme independentista amb una "realpolitik" útil a l'entorn occidental on ens trobem. L'acceptació o no de l'Estat català en el sí de la comunitat internacional vindrà donada per la visió estratègica i política que li donem a la nació catalana, tal com ho ha fet Israel. Si no som útils als interessos d'Occident el nostre dret nacional no val un rave per als altres (especialment per a França i els EE.UU.). Quedarem com un fòssil romàntic d'allò que hauria d'ésser, però mai serem; perpetuant fatalment la nostra condició de poble-enclusa. Israel ha entès molt bé com funciona el món després de dos mil anys de donar-hi voltes i batzacades. I en una frase de l'exministre d'exterior i ex-general en cap de les Forces de Defensa d'Israel (Tsahal), Ehud Barak, es veu clarament la lliçó apresada ("International Herald Tribune" 22/5/1996):

"Se'm pregunta si sóc un falcó o un colom. I jo contesto que sóc un falcó en els problemes d'existència real i un colom quan es tracta de temes morals."

Es a dir, cal anar amb la rosa als llavis i l'espasa ferma al puny. Visions partidistes d'una o altra opció només porten al desastre cantat. Cal exercir la diplomàcia, però com diu el doctor Henry Kissinger, tenint clar que l'únic que en definitiva la fa funcionar òptimament és l'amenaça del grau de força que porti implícita, ja sigui en forma d'avertència o acció executiva. Per això cal que els catalans ens aprenguem bé la lliçó d'una vegada per totes. Ningú dona o accepta alguna cosa a canvi de res. I és per això que només un caràcter reeixit ens pot donar el sentit d'Estat (visió geopolítica), del que Tarradellas al final tant es lamentava, que necessitem per assolir la independència nacional. D'altra manera tot intent serà sempre una pusil·lànim ensulsiada. **Francesc Castany de Caso, Estat Català Ω**

M. López Crespi, premi de Poesia a Castelló

Antònia Vicens i M. López Crespi, en la presentació del llibre *Vida d'Artista*, premi de narrativa de la Generalitat de Catalunya.

L'escriptor de **sa Pobla** i col·laborador de *L'Estel*, Miquel López Crespi, acaba de guanyar el XVIII Premi Pròxima de Poesia en català que es convoca a Castelló.

La nova obra del nostre amic porta el títol de **Com una música o un somriure** i el guardó li ha estat concedit per un important jurat format per destacades personalitats de la nostra cultura. El poemari serà editat aviat per una coneguda editorial del País Valencià amb subvenció de la Diputació de Castelló -que és una de les institucions que ajuden a la consolidació d'aquests premis que, cada any, són lliurats als millors autors catalans.

L'autor de **sa Pobla** ha publicat aquests darrers anys diversos llibres de narrativa, teatre, poesia i assaig. Destacarem, entre d'altres: *Els poemes de l'horabaixa* (poesia, Andorra 1994); *Crònica de la pesta* (narrativa, Girona, 1993); *El cicle dels insectes* (poesia, Mallorca 1992); *L'antifranquisme a Mallorca 1950-1970* (assaig, Editorial El Tall, Ciutat 1994); *Històries del desencís* (poesia, Edit. Moll, 1995); *Punt Final* (poesia, Edit. Moll, 1995); *L'obscura ànsia del cor* (poesia, UIB 1996); *Vida d'artista* (Premi de narrativa de la Generalitat de Catalunya, Girona 1995); *Planisferi de mars i distàncies* (Edit. Columna, 1996). Igualment algunes de les seves traduccions han estat publicades a Madrid, Bilbao, Sevilla, París, etc, etc. Ω

FRUITES CA'N BINIACO
Ctra. a Santa Margalida
Tel. 85 20 60
CA'N PICAFORT
(Mallorca)

Automòbils
PLA DE NA TESA
Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de na Tesa

EL PETIT COMERÇ DÓNA VIDA I SEURETAT A LA BARRIADA

Quatre motius per anar a comprar a la petita i mitjana empresa de la barriada:

1. Els beneficis de la petita i mitjana empresa mallorquina es reinverteixen a Mallorca, la qual cosa provoca que els doblers corrin de mà en mà i arribin a molta més gent.
2. El petit comerç la majoria de les vegades són empreses de tipus familiar que creen llocs de feina estables.
3. La petita i mitjana empresa ofereix un tracte humà i un servei post-venda que mai no podrà oferir la massificació i la despersonalització de les grans superfícies.
4. Un carrer ple de comerços és una garantia contra la degradació i un fre a la inseguretat ciutadana.

Mallorquins! Mallorquines!
No deixeu de comprar als comerços de la barriada o del vostre poble!

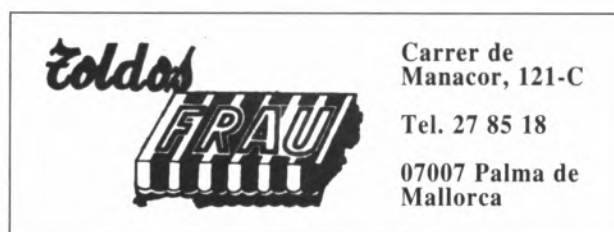
És un suggeriment de **L'ESTEL de Mallorca**

MALLORQUINS
MALLORQUINES

COMPRAU PRODUCTES
DE MALLORCA

SÓN ELS MILLORS
DEL MÓN

És un suggeriment de **L'ESTEL de Mallorca**

FOLDAS
FRAU
Carrer de Manacor, 121-C
Tel. 27 85 18
07007 Palma de Mallorca

SERVEI OFICIAL
OPEL
SERVIAUTO ARENAL S.A.
Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)
Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

BAR - RESTAURANT
ESPECIALITAT EN **Andreu**
Arròs brut • Paella • Cordon blue • Bistec al pebre • Sípia
Conill a l'allet • Escalopa • Llenguado Meunier • Carns i Peixos
c/ Grua, 6 • La Ribera • Can Pastilla • Tel. 26 10 73
Sortida 10 autopista (dimarts tancat)

LA BITACORA
DORADA
Restaurant
peixos i mariscs frescs
OBERT CADA DIA
Trafalgar, 23 • Tel. 26 34 10
Ciutat Jardí (Coll d'en Rabassa) • 07007 Palma

Restaurant
BINICOMPRAT
Banquets de negocis, noces i comunions
Carretera de Manacor, km 21'70 • Tel. 12 54 11

RESTAURANT
MALLORQUÍ
c/ ELIONOR SERVERA, 29 • TEL. 56 52 05 • 07590 CALA RAJADA

L'ESTEL de Mallorca
EL MILLOR SUPORT PUBLICITARI
DE LA VOSTRA EMPRESA A
MALLORCA

Restaurant
Cas Carbone
Dimarts tancat
Cta. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

RESTAURANT S'HOSTALOT
Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada
Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

BAR CENTRAL
Menjars • Tapes variades • Entrepans
Som especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/ Cardenal Rossell, 80 •
Tel. 26 10 39 • Coll d'en Rabassa

CAN TITO RESTAURANT
PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA
c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

PAPA PIZZA
MAMA PIZZA
La primera oberta a Mallorca
PAPA PIZZA Y MAMA PIZZA
Cala Agulla, 42 • Tel. 56 38 15
CALA RAJADA

RESTAURANTE
Casa Jacinto
c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

TENNIS
SON RIGO
Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Pétanca
Cir. footing
Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs
Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

A la plaça des Banc de s'Oli, lloc primer pis per trenta mil pessetes. Tel. 665336.

Oportunitat! Venc el solar núm. 382 de Cala Pi. Preu normal 4.200.000 per 3.800.000. Trucau de nit al 140728.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Bonik terreny a Lluçmajor (camí d'Alicantí). Cantó 11 metres, caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat de llum i telèfon. Tel. 450994. Preu per convenir.

Avinguda Argentina. Llog pis de 5 habitacions, moblat, xemeneia, electrodomèstics, telèfon, dos banys. 75.000 pessetes mensuals comunitat inclosa. Tel. 792490.

Magalluf, venc 16 locals comercials. Planta baixa i pis 70 m². més terrasses entre 50 i 145 m². Tel. 726306.

**PER IL·LUMINAR
LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA
NYEGOS**

Jaume Balmes, 45 • Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

Benestar Costa d'en Blanes, 22 cases primera fase, 15 cases amb piscina, jardins comunitaris. Entrega en 18 mesos. Tel. 726306.

ANIMALS DE
COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

Cadells de pastor alemany amb pedigrée, tatuats per CEPPA, venc. 120505.

VENDES

Venc lot de llits antics (1820-1939), sense restaurar. Bon preu. 630865.

Venc amarrament al port de Pollença: 10 x 3'50 m, cinc milions. Tel. 534129, vespres.

Vull comprar iot de 14 metres d'eslora amb tres cabines, coberta espaiosa, dos motors Diesel i dos llocs de control. Tel. 120197.

Venc motor Mercuri, foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tel. 753033 i 755460.

PERSONALS

Professora rossa, alta i molt atractiva, sense problemes de cap casta. La soledat m'empaita i m'agradaria conèixer senyor formal entre els 50 i els 60. 712064.

Empresari ben situat, de 46 anys, desitja formalitzar una llar amb senyora de 38-50 anys que sia alta, neta, sana i culta. 712064.

Divorciada de 34 anys, alta, garrida i ben atractiva. Només me manca la companyia d'un senyor que sia amorós i formal. 712064.

Al·lots i al·lotes! ens agradaria cartejar-nos amb gent de tots els Països Catalans, des de Perpinyà a l'Alguer, les Balears i València, de 17 a 21 anys. Escriuiu-nos les vostres contribucions per la independència i de segur que formarem una gran penya catalanista i independentista. Isaben Canela i Cinta Arasa. Apartat 129-43830 Torrendenbarra.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us tal·leu i escriuiu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriuiu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Vanessa i Alba Torruella Costa. Vendrell, 7-2-2-43883 Roda de Barà.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Senyor vidu de 63 anys sense problemes. Desig conèixer senyora culta per formar una llar. 712064.

Senyoreta de 25 anys, morena, amorosa, simpàtica i amant de la llar. Bona situació, estalvis i cotxe. Cerc company fins als 40 anys. 712064.

Administratiu fadrí de 26 anys. Bon lloc de feina, estalvis, cotxe... M'agradaria trobar una al·lota formal per casar-m'hi. 712064.

Modista, separada i sense fills, de 31 anys. Pis, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyor culte per refer la meua vida. 712064.

Empresari de 43 anys. Divorciat sense fills. Casa, cotxe i un parell de negocis. Vull conèixer al·lota sense fills ni problemes. 712064.

Fadrina de 62 anys. Tenc pis, xalet i cotxe. Vull conèixer senyor viudo o fadrí, culte i sense fills. 712064.

Viuda de 56 anys, encara som ben guapa i tenc la vida resolta amb xalet, pis i estalvis. Vull conèixer senyor. 712064.

Fadrina de 31 anys. Curra i culta. Tenc pis i estalvis. Vull trobar un al·lot formal. 712064.

Estudiant de 22 anys. Som curro i culte. Vull trobar una al·lota de 18-20 anys. 712064.

Divorciat de 42 anys. Alt, culte i amant de la llar i dels nins. Cerc senyora dolça i afectuosa. 712064.

Viuda de 49 anys, joliva, cultivada i de poble. Tenc cotxe i vull refer la meua llar amb senyor bona persona i treballador. 712064.

Separada de 40 anys. Amorosa i simpàtica. Vull refer la meua llar amb senyor formal. 712064.

Metge retirat. Som ben curro i agradable, 1'76 d'alt. Vull conèixer senyora de gran cor. 712064.

Me trob ben tota sola. Tenc 52 anys i visc de rendes. Pis, xalet, estudi, cotxe... te faré feliç. 712064.

Militar fadrí de 29 anys, joliva, amorós i agradós. Me vull casar amb al·lota seriosa entre els 25-29 anys. 712064.

Divorciat de 65 anys: negocis, pis, xalet, cotxe. Vull conèixer senyora per no estar tot sol. 712064.

Senyoreta de 25 anys. Som morena, galanxona, simpàtica, d'1'65 d'alta. Tenc estalvis i cotxe. Cerc company fins als 40 anys. 712064.

Senyora de 63 anys. Tenc una bona pensió. Som jovial, atractiva i encara estic per jugar a conillons amagats. Cerca'm al 712064.

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

SERVEIS
PROFESSIONALS

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

Canviam el model de la seva roba, feim adobs i reformes de tota classe. Adobs en 24 hores. Carrer Bisbe Cabanelles, 30 (a 100 metres de la plaça Pere Garau de Ciutat) Tel. 278453.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Reparacions de Tv, vídeos, àudio, antenes Tv. Tel. 753580.

Bugaderia Lliterma. Auto-servei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Cra. de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·larí.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

S'ofereix administrativa amb vint anys d'experiència a banca i quatre anys a l'administració pública, cor administrativa/secretària/recepcionista. Tel. 712501.

Si teniu qualche vidre trencat, crida al 473819 i e vos posarem tot d'una.

Si fas manualitats com pintura, costura, brodats, ceràmica, etc, el pots exposar gratuïtament a "Cosas para tu Casa", al carrer 31 de Desembre de Ciutat. Tel. 752639.

Estudiant universitària d'Informàtica fa classes de repàs d'EGB, BUP i COU a la zona d'Inca. Tel. 503063.

Cerc feina per fer a ca meua. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Persona cerca feina per fer a casa. Mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 297067.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

BORSA DEL
MOTOR

Tallers Les Cadenes. Mecànica xapa i pintura de l'automòbil. Carrer del Marès, 3-A. Telèfon 265551. Ses Cadenes de s'Arenal.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriuiu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriuiu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

otocicleta marca NSR
ts pocs quilòmetres,
va. Tel. 511223.

i cotxe nou de la nos-
na, véngui i en parla-
ència oficial Renault.
867. Son Ferriol.

SENYANÇA

ts aquells i aquelles
lguin lluitar contra
r, contra els traïdors,
'explotació obrera, i
terra lliure i catala-
Maulets tenim obert
t de correus 349
480 de Salou (Tarra-
er a qualsevol infor-
col-laboració contra
it.

rebre una subscrip-
uïta al Butlletí de la
ió per la Pau (entitat
'armamentisme i la
podeu adreçar-vos
n (93) 3025129 o al
au Claris, 89, Bar-
8010.

u rebre llibres en
gratuïts sobre dife-
temes d'actualitat,
o teològics, sols us
iure a *Cristianisme i*
, carrer Roger de
3, Barcelona 08010,
au al (93) 3172338.

gació catalana de la
grup d'ajut als països
, fa una crida per
ba, menjar, sabates,
es etc. Per demanar
on enviar-ho perso-
, podeu adreçar-vos
amí Planes, CSEM,
e Miquel Carreres,
06 Sabadell. Tel. (93)
8.

prendre a conduir
esforç? Vine amb
es! T'ho passaràs
. Auto Escola Chela.
31 de Desembre, 48.
438. Ciutat.

ora titulada fa clas-
solfeig, piano i har-
individuals i en grup.
114. Magdalena.

itària fa classes de
l'EGB i català a la
le Pere Garau de
Tel. 243383.

Cursos d'expressió corpo-
ral. Grups d'adults els di-
lluns a les 18 hores. Grups
de joves els dimarts a les 18
hores. Carrer Menorca, 6.
Per 5.500 ptes al mes. Tel.
750041-713262.

Estudiant de Filologia cata-
lana fa classes de repàs
d'EGB i BUP, preferentment
assignatures de lletres.
Demanau per na Carolina al
299829.

Si voleu intercanviar adhe-
sius, revistes, informació, etc,
sobre el tema d'alliberament
nacional, escriviu a l'As-
sociació «Xavier Romeu».
Apartat de correus, 36. 43480
La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català
ofereix diversos llibres, gra-
tuïtament, a tot aquell que
els els demani, al voltant
dels drets i història de la
comuna pàtria catalana.
Podeu escriure a l'Apartat
15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació
sobre les Joventuts d'Es-
querra Republicana (JERC), i
rebre els nostres butlletins,
escriviu ara mateix a: JERC-
Illes. Santiago Russinyol 1,
àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Mestre s'ofereix per fer clas-
ses de repàs. Demanau per
Bartomeu al telèfon 467931.

Si estau interessats per la
literatura en català, podeu
subscriure-vos de franc a la
revista LA FOREST D'ARA-
NA, plaça Mossèn Sorell, 6-
14, València 46003. Cal fer-
hi esment dels vostres nom
i cognom, adreça, codi pos-
tal i població.

Llicenciat fa classes de
català a tots els nivells, per
a una persona o a un grup
petit. Preparació per exà-
mens de la junta avaluado-
ra. També repàs d'assigna-
tures. Tel. 720567.

Estam interessats en un
intercanvi cultural amb per-
sones i institucions dels
Països Catalans que desit-
gin informar-nos sobre el
passat i el present del dits
països i estiguin interessats
en qüestions vinculades a
l'Argentina. Escriviu-nos a:
Baigorria 1337.200 Rosario-
Argentina.

N'Elisabet Pou, natural de Vilafranca, va obrir ja fa catorze anys Sa Botigueta -botiga i bar- a Son Serra de Marina. Un poble aquest ben agradable i tranquil sense hotels ni discoteques.

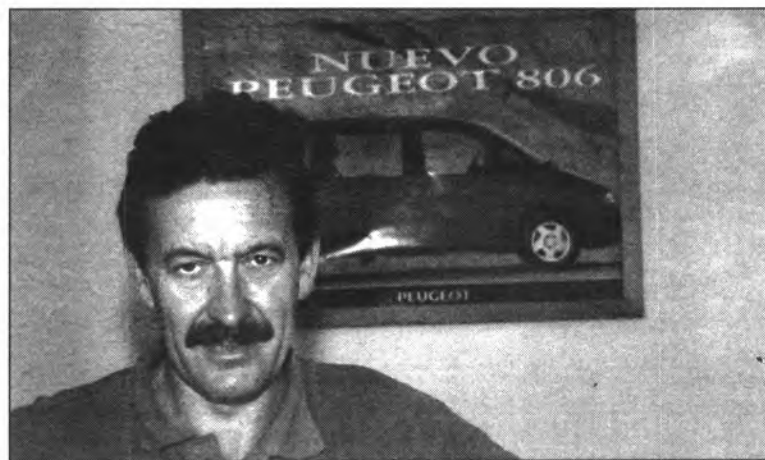
Els germans Oliver obren fa deu anys la fusteria metàl·lica del seu nom al polígon industrial de Santa Margalida. Fan feina per tota la zona nord de Mallorca.

Fa sis anys que en Miquel Ferrer va obrir el Bar Miquel, a Santa Margalida.

En Miquel Martorell, de Santa Margalida, regenta des de fa sis anys el bar Cas Sigaló. Les "Sigalones" obren aquest bar fa una trentena d'anys.

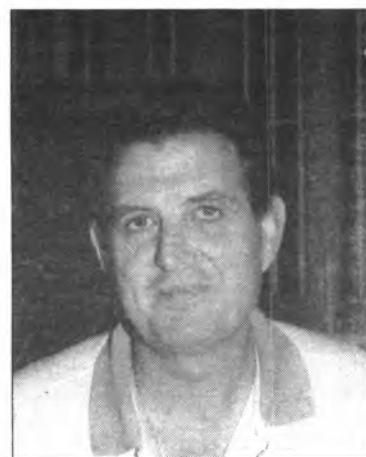
En Josep Perelló és el concessionari des de fa setze anys de la marca de cotxes Peugeot a Santa Margalida. Ven cotxes a la gent de la vila, i a la de Muro, Maria, Sineu, Ariany, Can Picafort i Alcúdia.

En Rafel Estelrich, margalidà de soca-rel, va obrir ara fa quinze anys la fusteria Estelrich i Germans Perelló, a Santa Margalida. Ara fa tres anys que es va associar amb la seva dona i la fusteria ara es diu Estelrich-Estelrich.

És n'Empar Ventayol, natural d'Alcúdia, que enguany s'ha fet càrrec del bar Es Puput, a Son Buló. Un bar de copes i menjars ràpids.

En Pere Galmés i el seu germà obren va devuit anys els magatzems Galmés, de distribució de papereria, material escolar i objectes de regal, a Santa Margalida.

NATALICI? ANIVERSARI? CASORI? NOCES D'ARGENT?

No us trenqueu les banyes pensant en regals o peregrinant per botigues de 20 duros, regaleu subscripcions de L'ESTEL d'un any, de dos anys o de cinc anys als vostres essers estimats.

**Feu país, família i amistat
tot alhora.**

DIGAU-LOS-HO amb L'ESTEL

L'ESTEL de Mallorca

**EL MILLOR
SUPORT
PUBLICITARI
DE LA VOSTRA
EMPRESA
A MALLORCA**

ANUNCIAU-VOS-HI !!!

**Immigrant! Els teus
fills són tan mallor-
quins com els fills
els mallorquins.
Exigeix escoles ca-
talanes al teu poble
barri.**

Els jueus als Països Catalans (II)

Les polèmiques judeocristianes

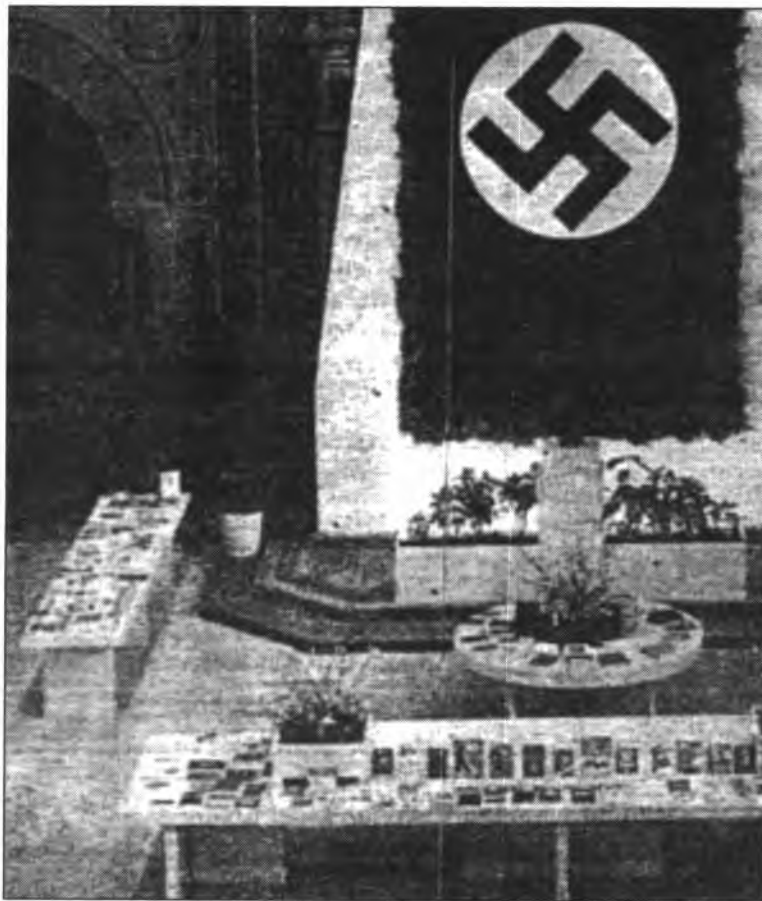
Encara que els nostres jueus donaren mostres de catalanitat i d'estimar Catalunya, mai no volgueren perdre llur identitat confessional ni les seves tradicions. Però com que en aquell temps el concepte de la unitat religiosa, per la seva força integradora, tenia molt de pes a França i a Catalunya, hom temptà d'assimilar-los pel camí de la conversió al cristianisme. Se seguiren dos camins alternatius: el primer, forçar-los a escoltar les prediques dels frares, i, el segon, a disputar públicament. El rei En Jaume estatuí la predicació cristiana a les sinagogues el 1242, i es disposà que els dominicans i els franciscans s'instruïssin en l'hebreu i en l'àrab.

Les controvèrsies eren veritables torneigs de paraules i de frases, en les quals es discutia abrandadament. Els jueus estaven en desavantatge, perquè havien de comportar-se com un forçat deixeble davant un mestre infal·lible i poderós. Si més no, quan aquestes disputes esdevien a casa nostra, s'aplegaven els homes més notables que en ciència rabínica podien trobar-se a Catalunya i a Aragó.

Dins els anys d'aquests discussions, han estat famoses les que se celebraren a Barcelona i a Tortosa.

La disputa de Barcelona fou convocada per iniciativa dels dominicans, la qual se celebrà del 20 de juliol al 8 d'agost de 1263. Moltes de les sessions es desenvoluparen al Palau Reial i algunes a la sinagoga, i les presidien el Rei En Jaume I, i la cort, la clerecia i les principals autoritats. Les parts oposades estaven representades pel rabí Mòsè ben Nahman, home venerable i amic de la prudència i la conciliació, que representava al millor prestigi judaïc, i el convers Pau Cristià de l'Ordre dels Predicadors. Cristià ja havia estat molt actiu en una campanya catequitzadora per la Provença i el Llenguadoc.

Els polemistes cristians volien demostrar amb textos extrets de l'Antic Testament, citacions dels Midraïm i del Talmud la vinguda del Messies en la persona de Jesús de Natzaret, la divinitat i la humanitat de Crist, la salvació, l'abrogació de les lleis cerimonials del judaisme i la doctrina de la Trinitat. Un dels textos que més es van comentar, foren els coneguts versicles del profeta Isaïes 52,12-53,19, els quals tracten del "Servent de Jahvè", i la inevitable referència a Gn 49,10,

Universitat de Barcelona, març del 1941. Preparació d'un acte de "confraternització" amb els nazis.

en un intent de desautoritzar el magisteri rabínic.

Mentre es discutia la doctrina de la Trinitat, ben Nahman considerà assenyat de finir la polèmica i potser hi coincidiren amb ell el rei i alguns frares, tal volta per estalviar-se un avalot que planava damunt el call. El 9 d'agost, abans d'anar-se'n cap a Vilafranca del Penedès, el rei En Jaume va cridar al rabí i en acomiadar-lo, li va dir: "Torna a la teva ciutat en vida i en pau". I li lliurà tres-cents sous per pagar les despeses del viatge, donats per un jueu benestant dels qui seguien el rei.

Una primera i immediata conseqüència de la controvèrsia fou una disposició reial, datada el 29 de febrer de 1264, la qual ordenava als jueus presentar els seus llibres a les autoritats religioses, per esguardar si contenien quelcom que pogués ofendre Déu, Jesucrist i la Mare de Déu. Un dels censors foren el mateix Pau Cristià i Ramon Martí. La sentència es decantà vers l'expurgació.

A precés del bisbe de Girona, Pere de Castellnou, ben Nahman escrigué una relació del que havia dit durant la controvèrsia. Paradoxalment, els mateixos personatges que li havien demanat que s'expressés lliurement i que les seves paraules no donarien pas cap procés judicial, i li donaren tota mena de seguretats i garanties, faltaren a llur paraula. El molestaren tant com pogueren i

els grups de pressió assoliren que el papa Climent IV fes arribar una butlla al Rei En Jaume (1266) demanant-li una condemna severa per al rabí. El Conqueridor que tant l'estimava i n'havia donat mostres, a contracor hagué de plegar-se i exiliar-lo.

Passats alguns anys després de la destrucció dels calls (1391), tingué lloc la disputa de Tortosa. El convers Yêsohuà ha Lurqui, nat a Alcanyís, fou batejat per Vicent Ferrer (abril 1412) i adopta el nom de Jeroni de Santa Fe. Era metge de Benet XIII (el papa Pero Martins de Luna), redactà 24 tesis sobre la vinguda del Messies i promogué aquesta polèmica, de la qual ell portà el pes més fort. Benet XIII considerà l'afer com una cosa seva i li donà la màxima publicitat, suport i solemnitat.

Representaven el judaisme vuit rabins: Ferrer, Sêlomó ben Isahq, Astyruc ha-Leví, d'Alcanyís; Yosef Albó, de Daroca i autor del Séfer-ha 'Iqqarim; Matattias, de Saragossa; ben Todrós; Bonastruc Dezmeestre, de Girona; Mòsè Abenhavec i d'altres que intervingueren en la redacció de les respostes conjuntes.

Les sessions començaren a Tortosa, el 17 de febrer de 1413 i amb algunes interrupcions es perllongaren fins el primer de novembre de 1414, a Sant Martí de Mestrat.

L'objectiu de les trobades, com de costum, no era pas estudiar conjuntament unes qüestions

biblioteològiques d'interès comú, sinó que la finalitat era exclusivament catequitzar, fos com fos, els jueus. Aquesta actitud explica el paternalisme autoritari que va caracteritzar el comportament dels catòlics.

La temàtica imposada pels catòlics era molt semblant a la que es va discutir a Barcelona, el 1263, però més ampliada i completa. Jeroni de Santa Fe volia demostrar el mateix que proposà Pau Cristià: que Jesús de Natzaret era el Messies que els profetes havien anunciat i presentà les seves 24 tesis, a les quals havien de respondre els forçats disputants. Entre altres temes que varen tractar es va discutir si el món estava redimit o no estava redimit. Encara que els savis jueus matisaren la seva resposta, coincidiren a dir, que tal com anaven les coses, no podien considerar-lo redimit.

Així mateix eixí la tradicional acusació de la mort de Jesús a la creu. Els rabins es defensaren tot dient que quan Jesús fou crucificat, només la vuitena part dels israelites vivien a Israel i que era injust responsabilitzar-ne tots els jueus que eren a altres països i tota la seva descendència, per un fet en que res no hi tenien a veure: "Errors i crims judicials sempre se n'han comés -deien-, i imputar-los a tot un poble era fora de lloc. Fins i tot, milers de jueus havien patit la mateixa mort abans i després de Jesucrist."

Durant la polèmica, es donaren normes per a regular els tractes i les relacions entre les dues confessions religioses. Tret d'alguns incidents escadussers, posteriorment la convivència seguí el camí de la tolerància i el bon veïnatge.

Els següents intents de proselitisme donaren moltes conversions. Alguns conversos estaven convençuts del pas que havien fet, però d'altres es feien batejar perquè significava viure amb una certa tranquil·litat i la integració a la societat cristiana, amb tots els beneficis que això comportava; societat que adquiria més poder i més influència a mesura que la reconquesta es completava. Després de la controvèrsia de Tortosa semblava que el judaisme català era abocat a la desaparició. Però passats dos anys se solucionà la qüestió del cisma d'occident i Benet XIII va perdre la seva autoritat i, mort Ferran d'Antequera (1416), Vicent Ferrer ja no tingué el suport polític i el judaisme es va refer relativament fins l'expulsió decretada pels Reis Catòlics (1492). (continuació) Ω

FORAST ERADES

Julían Marías (Real Academia Española): **El contemporáneo nuestro, cuanto más joven peor, tiene un deficiente conocimiento de la Historia. Tiene también una idea sumamente pobre de su propio país, complicada en muchos casos por la falsedad añadida a la ignorancia, ya que se le suele inyectar una inexistente y fantasmagórica "historia" de una porción aislada de ese mismo país.**

$\Omega\Omega\Omega$

Eduardo Baroja, xarnego (carta a ABC): **A primeros de junio se celebró una conferencia sobre derechos lingüísticos organizada por el Pen Club. Este acto recibió la subvención pública de la Unesco, la Generalidad, el Ayuntamiento, etcétera y sin embargo ni se invitó a la Real Academia Española, para que denunciara la brutal inmersión lingüística, ni se consideró el español como idioma oficial de la conferencia sino que fueron: catalán, inglés y francés.**

$\Omega\Omega\Omega$

Julían Marías (Real Academia Española): **España, Italia, Francia, Inglaterra, Alemania, en otras formas el Imperio Austríaco, desde cierto momento Rusia, han sido centros de organización y atracción, hacia los cuales han "gravitado" diversas porciones de la comunidad europea. Ha habido la realidad de las naciones y algo bien distinto y en el fondo contrario: el virus del "nacionalismo" de las naciones y, todavía más, de lo que son otra cosa bien distinta.**

$\Omega\Omega\Omega$

Adolfo Garrido (ABC): **El minoritario sector catalanista de los populares baleares, encabezado por el propio Soler, ha comenzado a realizar movimientos para intentar rehabilitar la imagen del ex presidente autonómico, en su momento más bajo desde que decidió dedicarse a la política. Soler intenta aparecer a toda costa en medios de comunicación para explicar sus tesis pancatalanistas, que, como se recordará, fueron el principal detonante de su dimisión. En el PP regional ha sido acogida con rechifla general la puesta en circulación de camisetas en las que aparece la imagen de Soler y un rótulo que dice textualmente: "Tornaré". Fuentes del partido han subrayado que "con iniciativas como esta Soler está haciendo el ridículo.**

CARN CAPOLADA

El director de l'ABC es querella contra Josep Palou

JAUME SASTRE

Agondéna! Això són querelles i la resta són romanços! Em sap un de l'ànima però he de con- que tinc enveja de Josep u perquè triar per triar val que et posi una querella un gros foraster de Madrid que in reserva nostrat de tercera onal com Ventura Rubí. Deix a més endavant revelar els lls més saborosos, però, de ent, heus ací la primícia: el tor de l'ABC, el mierdalenyo

Mª Anson Oliart, ha posat demanda judicial de protecció honor contra el col·laborador d'Estel i integrant del Lobby la Independència, Josep u, per l'article publicat dia 15 ener d'enguany a la *Galeria intasmes*. Idò, que vos pensà-

Ell aiximateix és grossa sta feta! I quina indemnitzadi-riu que en demana aquest rialista espanyol de la mese-ldò quinze milions de ptes! ize milions, ni més ni manco, òn berbes, no! Ben mirat, crec tots els col·laboradors, subsors i lectors de *L'Estel* estam horabona perquè, ¿qui imagi- fa uns mesos que a Madrid, ipital de l'imperi, el director uest paperot sollat de mor- i, l'ABC, es molestava a ir amb lupa i traductor simuldevora els articles de *L'Estel*, revistilla —en llenguatge i mierdalenyo— lugareña y rovincias escrita en lengua-aleto de pueblo?

ellas i el cop de bragueta

Amb motiu de l'assassinat de ofessora de l'escola del Rafal , Margalida Fiol, l'escarabat txo, Gabriel Cañellas, ha fet comentaris estúpids curulls nisogínia a una emissora de o: **Mira si son malas de ar las mujeres, ocho puñas le tuvieron que dar y aún se resistía... 39 años, estaba una buena edad.** Però, ¿quin lema té el psicòpata Cañellas i les dones? ¿Per ventura est masclista podrit encara no aït que tres dels quatre vots va tenir Tòfol Soler fossin es: Rosa Estaràs, Joana Aina al i Margalida Ferrando? n el setembre de 1992, el o vell va fotre fora del govern consellera de cultura, M^a ònia Munar, ho va fer amb la e: **Avui és el dia més feliç de neva vida.** Simptomàtic, no! c curiositat per saber què pen-

sen d'aquestes declaracions aqu-ell engendre carrincló del canyellisme conegut amb el nom de *Dones d'empenta*; la presidenta de la *Unió Democràtica de Pensionistes* (UDP), Mª Teresa Ratier; i també la pròpia filla d'en Cañellas, na Susanita, i la seva dona, n'Amparito Rotger Salas. És sabut de tot Mallorca que abans de casar-se, Gabriel Cañellas era un pelacanyes que va tenir accés a la rellevància social fotent un cop de bragueta i casant-se amb una Salas, amb tot el que això suposa de capacitat d'influència i de relacions. Ara bé, després de la frase: **mira si son malas de matar las mujeres**, jo no sé com n'Amparito pot continuar dormint tranquil·la vora aquest psicòpata. Del ventall ampli de reaccions de condemna contra Cañellas (*Lobby de dones*, *Sabei*, *Stei*, *UM*, *PSM*, *PSOE*, *Lobby per la independència*...) jo destacaria les paraules d'una veïna de la víctima, na Margalida de seixanta anys, reproduïdes a DM: **Jo tot el que he de dir d'aquest tema és que en Cañellas és un porc per aquelles coses que va dir (4.VI.96) o també les reproduïdes per UH dia 5: és imperdonable que aquesta xusma —referint-se a Cañellas— ens hagi estat governant durant dotze anys i s'hagi atrevit a dir el que ha dit.**

El bordell i la madame

No han passat un parell de mesos d'ençà que el neo-nazi espanyol José Mª Aznar governa a Madrid —tot s'ha de dir, amb el suport del botifler i nou Cambó, Jordi Pujol— quan molts d'aquells que el van ajudar a conquerir el poder, comencen a desmarcar-se'n aterrits. Un exemple il·lustratiu és l'escriptor andalús i anticatalanista, Antonio Gala, qui l'altre dia, 23 de juny, va publicar un article titulat *Burdell* i on es podia llegir: **Hay días en que, a fuerza de penitenti y providencialismos, uno lee la prensa y cree que continuamos en el mismo burdel, y lo único que ha cambiada es la Madame. (...) No es que seamos los mismos perros con distintos collares: es que no nos hemos tomado ni el trabajo de cambiar de collar. Les hemos puesto sólo un par de perlas más.**

Berastain

En una entrevista concedida al diari *Avui* (23.VI.96), el vice-

Gabriel Cañellas, expresident del Govern balear.

president del Govern espanyol, Francisco Álvarez Cascos, va manifestar la seva preocupació per l'afer Berastain: **La presència d'un imputat com José Antonio Berastain al govern balear em preocupa enormement, perquè és una situació que no és desitjable, ni convenient, ni entra en les normes de conducta del Partit Popular.** La pregunta clau és: ¿per què Berastain és un intocable dins els successius governs del post-canyellisme? ¿Per què Tòfol Soler el va mantenir com a conseller en aquell esvort de govern que no va durar ni vint-i-quatre hores, i ara l'ha tornat nomenar Jaume Matas? La resposta és la següent: Berastain és i ha estat l'home de la feina bruta i de les tasques més inconfessables dins el PP de Mallorca. De cap, però de cap de les maneres, Cañellas i companyia poden permetre que Berastain parli pels descosits davant un jutge o un mitjà de comunicació. Berastain és i ha estat el canet falder, l'home de màxima confiança de Gabriel Cañellas. Parlant en termes mafiosos, si Cañellas és *il capo*, *il padrino* de *Cosa Nostra*, Berastain és el lloctinent, el comptable, l'encarregat de les clavagueres i dels albellons. De les brutors del PP amb tots els seus detalls escabrosos, en sap mil vegades més Berastain que el propi Cañellas. És per això que dins el PP de Mallorca hi ha pànic al fet que pugui anar davant un jutge i confessar tot el que sap. Berastain és una figura vital en els dotze anys de govern Cañellas, de la mateixa manera que el personatge decisiu de l'A-

juntament del PP a Ciutat no és el batlle Joan Fageda, que és un pobre d'esperit que no pinta una regadora, sinó José Mª Rodríguez. I que consti que amb això no acab de dir res de nou. Ja dia 1 d'abril de 1995 vaig escriure en aquestes mateixes planes: **Per cert, per dins el PP circula una curiosa teoria segons la qual el padrino Gabriel Cañellas se serveix de dos cans de bou forasters per tenir els mallorquins controlats i acollonits.** Dins el Govern el ca de bou és José Antonio Berastain i dins l'Ajuntament de Ciutat José Mª Rodríguez. Tant Berastain com Rodríguez tenen en comú que són dos forasters desarrellats i malvists dins el partit. Cañellas coneix aquest punt dèbil seu i els explota: a canvi de mantenir-los en el càrrec els encarrega tota la feina bruta de control del partit.

La màfia d'en Cañellas i els tribunals de justícia

Diumenge dia 2 de juny, Mònica Pastor, membre del Comitè d'UM, va publicar un article a DM titulat *La febre del canvi ha donat pas de bell nou a l'ambició*, on afirma respecte de Gabriel Cañellas: **com va dir l'Ambició, no és un arbre caigut, encara que sí podem dir ben corcat de cementeris, túnels, fundacions, Calviàs, i que durant un seguit d'anys ha fet créixer el seu brancam per tots els racons de les Illes, deixant una teranyina pitjor que el gasterisme de Chicago.** Dissabte dia 1, el diari *El Día del Mundo* havia publicat un editorial titulat *Un cacique llamado Cañellas* on es podien llegir duríssims desqualificacions del lloco vell: **El cerco de la Justicia se ha ido estrechando sobre este cacique de la política balear, que dentro de su concepción autoritaria y personalista del poder ha acabado con el intento de regeneración de su sucesor, que se había desmarcado en los últimos meses de su antigua protector.**

Para desgracia del PP, Cañellas ejemplifica el prototipo de político marrullero, al que la Justicia le imputa aprovechar, presuntamente, su posición para financiar ilegalmente al partido y recurrir al soborno para eliminar a un rival político o controlar una situación que se le escapa de sus manos.

(...) Las manecillas de la Justicia siguen avanzando y no es probable que el cacique balear vaya a neutralizar a los jueces con la misma facilidad con que se ha deshecho de Soler.

Por razones éticas y políticas, el PP no puede ni debe con-

sentir que un personaje que utiliza métodos mafiosos se salga con la suya. Lo sucedido en Baleares es un descrédito para el partido y acabará pasándole factura. Si la dirección de Génova no se enfrenta ahora a Cañellas, tendrán que pararle los pies en el futuro. Al tiempo.

Divendres dia 7 de juny, Jaume Santandreu, va escriure a *El Día del Mundo*: **Quan he exclamat, milers de pics al llarg de la setmana "quin puta porc", quin puta porc", tothom ha endevinat a quin cactic em referia.** Dissabte dia 8 era Blai Bonet qui va escriure al *Diari de Balears*: **A Sicília, la màfia ha adoptat des de sempre el nom de "Cosa Nostra". Al sud d'Itàlia i a Nàpols, té per nom "La Camorra". Quan el cap principal d'una "família" de la màfia, "il capo", "il padrino", volen nomenar un successor, trien el seu jove preferit, el qual a partir de la seva designació oficial, serà conegut amb el nom quasi sagrat de "EL PASSERELL". "Il Padrino", davant tot el comitè executiu de la COSA NOSTRA, consagra el "Passe-rell", donant-li tres besades fortes a la boca, "sulla boca"... Amb tres besades li tanca la boca...**

Don Gabriel Canyelles, il Padrino de "Lo Nostro", ha designat i elegit el jove Jaume Matas com a el seu "Passerell". Don Jaume Matas és "El Passerell". I diumenge dia 9 fou Pere Morey qui també va escriure al *Diari de Balears*: A Mallorca segueix comandant a l'ombra un home que, si no va empastifat, almenys en fa MOLTA olor.

A la vista d'aquestes dures afirmacions, desafii públicament els següents jutges protectors de Gabriel Cañellas, enemics de la llibertat d'expressió i que han perseguit judicialment les persones que han estat denunciant des dels mitjans de comunicació la màfia del canyellisme:

Juan José López Ortega,
Pedro José Quintana Carretero,
Miguel Jesús Florit Mulet i
Santiago Oliver Barceló;

bé, i ara què? Què fareu a partir d'ara senyors magistrats? Apa, per ventura obrireu diligències prèvies contra totes aquestes persones i els condemnareu a la foguera com feia la Santa Inquisició espanyola? Au, vinga, senyors jutges del PP! Vàreu poder condemnar el ciutadà Joan Josep Vicenç quan va denunciar la màfia del PP i el padrino d'Escorca González Ortea; m'heu pogut condemnar a mi per denunciar la màfia del PP que

volia especular amb l'aigua (Ventura Rubí, Cañellas i companyia), però tot ha estat inútil i res de tot això no us ha servit de res. Mallorca ha perdut la por i quan un poble perd la por i comença a parlar clar i sense embuts ja no hi ha qui l'aturi. S'ha acabat el bròquil aquí! Dir les coses pel seu nom és un perill que esglaiava els corruptes que estan al poder. La boca que no té pèls a la llengua ella tota sola pren el trot i ningú ja no pot fer res perquè es quedi closa

A Irlanda la màfia acaba de matar la periodista Verónica Guerin especialitzada en investigar el tràfic de drogues: **Me posa malalta que uns quants fills de puta es facin milionaris a costa de la mort d'altres**, havia dit pocs dies abans de morir assassinada. Dia 19 de maig, a Menorca va aparèixer mort en estranyes

circumstàncies el pedidista francès Xavier Bernard Gautier que investigava la màfia sèrbia que traficava amb òrgans humans entre l'ex-Iugoslàvia i Itàlia. La policia espanyola afirma que es tracta d'un suïcidi si bé ha estat incapaç d'explicar com una persona es pot penjar d'una biga amb les mans fermades a l'esquena. Quan dia 15 de febrer de 1995, vaig escriure les següents paraules, algú em va tractar d'exagerat i de fer-ne un gra massa: **Cañellas vol el poder absolut, això és esclafar les minories i qualsevol tipus d'oposició democràtica. Per tal d'aconseguir els seus objectius, Cañellas no dubta recórrer als mitjans més ignominiosos de la guerra bruta: el suborn i qui sap en un futur pròxim l'assassinat. Què no ha comprat el Sr. Cañellas? Doncs ha comprat de tot: tràns-**

fugues, periodistes, dirigents d'organitzacions empresarials, diputats d'altres partits, dirigents veïnals... Però així i tot, el dèspota Cañellas no en té prou: sempre vol més, més, més i més. Jo, per si de cas, ja fa temps que estic recordant als meus amics i amigues que gaudesc d'un bon estat de salut, que no estic deprimint i que el meu cotxe passa les habituals revisions sense problemes. Dic això, perquè, després de les amenaces de mort de què he estat objecte per part de la màfia de l'aigua del PP, si a mi em passa alguna cosa estranya o desagradable, ja deix dit per avançat als meus amics que vagin directament a cercar els responsables dins la màfia del PP: Gabriel Cañellas, Ventura Rubí, González Ortea, Joan Verger i, per descomptat, el jutge Quintana Carretero. Ω

Una lliçó d'economia independentista (1)

Quan a l'Estat espanyol observem l'estat de ruïna en què es troba tota la seva estructura econòmicofinancera hem de pensar en les causes de la mateixa. Els mals econòmics espanyols tenen tots una arrel profunda que en aquest segle XX vindrà marcada per l'autarquia econòmica que imposà el règim nazifeixista de Franco, un cop finalitzada la guerra d'agressió contra Catalunya del 1936 i que engegà en orris tots els rèdits que els industrials catalans havien aconseguit fent grans negocis entre els contendents europeus de la Primera Guerra Mundial (1914), donada la situació de neutralitat que jugà l'Espanya d'aquell moment en el conflicte i que tot just suposava un baló d'oxigen en la recuperació econòmica després del desastre de Cuba del 1898. Avui, en ple 1996, hom no pot evitar veure en el desastre econòmic actual un rastre de tots aquells mals històrics que als catalans ens ha tocat patir aquest segle. L'atur que patim avui no deixa d'esser un llast provocat per la pròpia legislació franquista i per la mentalitat burocratitzada i mancada d'iniciativa que ostenten els espanyols. La manca d'inversió estrangera a Espanya no respon a altra cosa que a la desconfiança que provoca un país incompetent, per burocràtic, i amb mentalitat de república bananera (recordau la frase del ministre Solchaga: *"España es el país del mundo donde se puede hacer dinero más rápidamente"*), que encarna a la perfecció l'oligarquia partitocràtica i el seu degoteig continu de casos de corrupció. El dèficit públic s'ha doblat respecte a allò estipulat en els objectius de convergència fixats per la Comissió Europea, fent del seu intent de reducció una autèntica quimera política. I tot per culpa de protegir interessos públics en forma de monopolis i oligopolis (com Repsol, Telefónica, etc...), per tal d'evitar que empreses més eficaçes i rendibles que els seus *chicharros* públics els puguin deixar sense cornucòpia d'on cobrar els seus luxosos sobresous, a més de *"recolocar ministros, directores generales y subsecretarios en paro"*. L'empobriments dels catalans, així com dels espanyols, de manera generalitzada no respon a altra cosa que a la *xuleria* d'un país de *pacotilla* que va de nou ric i es creu, com digué el seu president, que *"España será la locomotora de la construcción europea"* —de la corrupció serà...—, i que va provocar el manteniment il·lògic d'una moneda sobrevaloritzada per després caure en la realitat més absoluta i haver de rectificar aquesta política de pinxo de tres al quart a través de diverses devaluacions de la cotització de la pesseta. Això provocà el desapropietament d'una bona època per posar incentius a les exportacions i, per tant, de fomentar la cultura de la internacionalització de les relacions econòmico-comercials que tan necessària

era per a la bona salut i l'entramat empresarial i industrial. A tots aquests factors estructurals, cal afegir-hi potser el més important i dramàtic: el desencís i desesperació que cada dia més famílies catalanes manifesten a la vista de la manca de perspectives de millora de la situació econòmicococial del país. El FMI, en boca del seu president, el francès Camdessus, pronosticava en la seva última reunió, celebrada enguany, que "s'aproximaven set anys de vaques grasses". Però aquestes vaques grasses només repercutiran favorablement en les multinacionals, en el sistema financer mundial i en els exportadors en general, però difícilment l'home del carrer normal, és a dir la immensa majoria, es beneficiarà de tots aquests pronòstics macroeconòmics. La desmotivació i el *passotisme* del "són quatre dies", podríem dir que és la major lacra social que en resulta de tot plegat, perquè destrueix la voluntat de futuritat, és a dir, de progrés, tot minant la capacitat d'autoconfiança i orgull del poble. Què ens queda doncs? Fer de canviar a la indústria "nacional" del turisme? És a això al què aspirem els catalans; fer de Catalunya un mediocre país de canbrers?

Els catalans estem pagant el "factor país", és a dir, estar units com a colònia a una empresa sense futur que es diu "Espanya"; i, a més, per partida doble perquè a part del drama socioeconòmic en tenim un altre que en qualsevol moment se'ns pot rebotar de mala manera, i que no és altre que el drama nacional. És interessant constatar la història d'un país el qual admiro molt, Holanda, el qual, ocupat pels "tercios" espanyols al segle XVI, estava sumit en la misèria i desesperació moral que viu tot poble colonitzat. Els holandesos, prenent consciència que aquest llast els feia abocar-los a la pròpia degeneració, es rebel·laren contra l'ocupació a través de revoltes i guerres partisans que foragitaren el dimoni imperial. Després de recuperar la independència i de poder regir els seus assumptes segons el propi sentir i voluntat, Holanda es convertí en una primera potència econòmicocomerçiant tot ensenyorint-se de les rutes comercials navals i desplegant un gran ressorgiment intel·lectual que la féu ésser centre cultural privilegiat d'Europa.

La lliçó holandesa ha d'esser, per als catalans, que només recuperant la dignitat com a homes lliures i marginant maneres de fer alienes a nosaltres, és quan podem projectar el futur i la prosperitat, tan econòmica com moral, de Catalunya. Independència sempre ha estat sinònim de progrés perquè és un acte d'amor a la llibertat... I és ací quan cal prendre bona nota d'un article sense malbaratament de l'eminent premi

Freedom Spanish optative

No to the imposition of spanish
Spanish volunteer and optative

We are in Europe

We want english or german
better then spanish

In Spain, spanish
In Mallorca, catalan

Freiheit Spanisch optativisch

Wir sind gegen die unterrichtet
der Spanisch
Spanisch voluntir und optativich

Wir sind in Europa

Wir wolen besser Deutsch
oder Englisch als Spanisch

In Spanien, Spanisch
In Mallorca, Katalanisch

Nobel d'Economia de la Universitat de Chicago, del 1992, Gary S. Becker, i que aparegué a la revista *Business Week* del 7 de novembre de l'any passat i que porta l'explícit títol: "Per què tants ratolins estan rugint?" (*Why so many mice are roaring?*): "El nombre de nacions s'ha quasi duplicat en els darrers cinquanta anys fins a assolir la xifra de 191 estats independents. Les motivacions més evidents per explicar la raó d'aquesta multiplicació, que invoquen trifulgues nacionalistes i ètniques, focalitzen una motivació major: el cost econòmic de la independència s'ha abaratit extraordinàriament a causa del ràpid creixement que ha experimentat el comerç internacional després de la Segona Guerra Mundial."

Des del 1950, les importacions i exportacions mundials han crescut en un índex remarcable al voltant del 10% anual. Fins i tot durant la moderada marxa econòmica dels anys vuitanta, el comerç internacional va continuar en expansió amb el 5% anual. El resultat ha estat que la prosperitat no depèn en gran mesura d'una potent economia domèstica —fins i tot les nacions petites poden vendre directament llurs mercaderies en el mercat internacional—.

En efecte, ara les petites nacions tenen avantatges en la competència per els mercats internacionals. L'eficàcia econòmica els requereix de concentrar-se en solament uns quants productes i serveis, per això, aquests molt sovint s'especialitzen en àrees massa petites per ésser copades per les nacions grans. Perquè les petites economies són més homogènies, aquestes tendeixen a patir menys per culpa de conflictes interns provocats per interessos especials. Els seus béns i serveis tendeixen a estar menys exposats als arancels mercantils així com a altres restriccions des del moment que elles no afecten en desmesura els productors dels països grans. De manera similar, les aliances econòmiques, com ara la de la Unió Europea, tenen, generalment, la tendència a acceptar a una nació petita com a membre sempre i quan la seva producció no suposi una amenaça competitiva. (continuarà) Joventuts d'Estat Català Ω

PETITA HISTÒRIA DE LA CUINA A MALLORCA (4)

La cuina a la Mallorca preturística

ANTÒNIA SERRANO I DARDER
autora del llibre *Les receptes de na Tonina*

Des de sempre, els processos de conservació, més o manco efectius, eren, moltes vegades llargs i costosos i no sempre segurs.

La carn era conservada mitjançant la cocció, la sal i les espècies.¹ El peix salat o assecat al sol i, per menjar a curt termini, escabetxat.

Les figures secades i encistades o convertides en pa de figa, les olives salades, les tàperes envinagrades, les tomàtiques embotellades o enfilades formant bells enfilolls.

Les fruites confitades, o fetes melmelada o confitura.

I tot això guardat a llocs fresc i secs i resguardat dels insectes que ho podien contaminar.

A poc a poc, del rebost, el celler, i la carnera de fusta folrada de reixeta fina passàrem a la gelera de gel –sols a l'estiu– i molt més envant a la gelera elèctrica.

Mentrestant, la nostra cuina ja havia incorporat nous aliments. Les botigues d'ultramarins tenien productes nous que s'incorporaven als nostres menús. A Ciutat es feia una cuina un poc més refinada que la dels pobles, mantenint les diferències que marcava l'Arxiduc, però en tot cas la cuina solia ésser de temporada. Els pagesos portaven a Ciutat per a la seva venda tot el que podien, per això podem dir que, de cap a cap d'any, els ciutadans tenien al seu abast tota casta de productes del temps.

Podem citar tords, esclata-sangs, col, col-i-flor... que tenien a l'hivern. A la primavera, espàrecs, pèsols, faves tendres, caragols... A l'estiu, tomàtiques de Valldemossa o de Banyalbufar, pebres verds, bragats o vermells, albergínies, fesols, mongetes tendres... A la tardor, carabasses, raïm, llegum novell...

Els menús dels diumenges i festius eren diferents dels menús dels dies feiners.

Els infants berenàvem pa amb xocolata, pa amb oli, pa amb sobrassada o botifarró, pa torrat amb saïm vermell, pa amb saïm i sucre, pa amb vi i sucre, pa amb sobrassada de soldat...²

La cuina «americana» o de «plàstic», (salsitxes, hamburgueses, quètsup, entrepans de cuixot i formatge...) va arribar més tard i, més tard encara, la cuina italiana amb els espagueti, lassanyes i pizzes.

La immigració i, els darrers temps, els medis de comunicació audiovisuals, donaren a conèixer la cuina d'altres regions de l'Estat espanyol; vegem-ne un exemple: gaspatxo, migas, fabada, callos, lluç a la basca, pollastre en pepitoria, bacallà al pil pil i un llarg etcètera que ja ens porta a la cuina actual. Ω

¹ Bon exemple és el porc i la seva transformació i elaboració. Les matances han arribat als nostres dies com una saborosa herència de l'avior.

² Consisteix en pa amb oli ensalat de pebre bord.

Llibertat castellà optatiu

No a la imposició del castellà
Castellà voluntari i optatiu

SOM A EUROPA

Volem l'anglès o l'alemany
millor que no l'espanyol

A Castella, castellà
A ca nostra, català

RELIGIÓ

V Seminari "Aportació dels cristians al projecte nacional"

A la Universitat Catalana d'Estiu de l'any passat es va tractar el tema "Solidaritat, poble i llengua".

El seminari, en el qual participaren una mitjana de cinquanta inscrits, va consistir en quatre ponències sobre l'Església, la llengua, i el nacionalisme català, amb ponents com: l'historiador Joan Bada, el filòleg Modest Prats, el sociòleg i periodista Salvador Cardús i el bisbe auxiliar de Barcelona Joan Carrera.

En el desenvolupament del seminari, es va elaborar el text següent, com a conclusions aprovades per unanimitat.

1. Només es pot anunciar una nova visió del món –la que revela Crist– parlant la llengua del món: idioma, valors pròxims a l'Evangeli, tradicions populars, inquietuds culturals, il·lusions de cada poble. Fora de la llengua del país i ignorant la mentalitat dels seus ciutadans no hi ha possible evangelització.

2. El canvi de mentalitat efectuat a les darreres dècades del mil·lenni ha estat molt més profund i segurament més durador que el que es va produir durant el primer terç de segle. La manca d'esdeveniments traumàtics, però, durant aquest període emmascara davant de molts la consistència del canvi efectuat en el comportament i en els valors de la gent.

3. Així com en aquesta nova conjuntura s'han reforçat les institucions de marc nacional –polítiques, universitàries, i comunicacionals–, es troba a faltar la creació d'institucions que uneixin efectivament tots les Esglésies dels Països Catalans.

4. Avui encara es veu amb molta més urgència que no pas cinc anys enrere la conveniència de la unitat pastoral dels Països Catalans com a marc idoni per a afrontar la nostra situació. Aquesta unitat comporta, ara, al Principat, la creació d'una Conferència Episcopal Catalana que, una vegada més demanam.

5. No es veu cap motivació pastoral que avaluï la segregació de la Franja de Ponent del conjunt de les diòcesis catalanes. Es lamenta que, per a prendre una decisió de tanta transcendència, no s'hagi consultat el laicat de les parròquies afectades.

6. Després del Concili de la Tarraconense, el qual, malgrat les limitacions, ha suposat un pas endavant, encara ens cal fer les següents propostes d'organització per articular la nostra Església en l'àmbit pastoral, acadèmic i de gestió econòmica:

a) Crear un Consell Pastoral interdiocesà permanent, o algun òrgan anàleg, presidit per tots els bisbes, que vetlli per la unitat pastoral dels Països Catalans. Així mateix,

convocar anualment una assemblea interdiocesana que posi damunt la taula els avenços i problemes de l'Església del País i suggereixi quins són els prioritaris.

b) Augmentar el nombre de convocatòries que apleguin cristians de tots els Països Catalans (laics i clergues) i que afavoreixin la connexió entre les persones i la comunitat mútua (fòrums, simposis, seminaris, etc).

c) Crear a tots els bisbats centres acadèmics connectats amb la Facultat de Teologia de Catalunya, per tal de fomentar arreu del territori una reflexió profunda sobre la fe i de contribuir al diàleg amb el conjunt de la cultura catalana.

d) Articular òrgans de gestió econòmica dels bisbats de cara a trobar una solució seriosa al problema del finançament de l'Església catalana. La impossibilitat de diàleg amb

l'Església espanyola, de la qual són una mostra les intervencions públiques a la COPE, és una altra mostra de la inviabilitat de qualsevol projecte d'àmbit estatal.

7. Hi ha una unió entre la llengua i el territori. Aquesta unió ens salva d'una Catalunya tribal amb grups socials que s'automarginen. És per això que la llengua normal a tots els actes litúrgics dels Països Catalans ha d'ésser en català i, en aquells casos particulars en què la celebració s'hagi de fer en un altre idioma, el català sempre hi haurà d'ésser present en alguna part. En el cas de les misses, la pregària eucarística s'ha de celebrar sempre en català.

8. Manifestem la nostra adhesió a tots els homes i a totes les dones que a Prada lluiten per la llengua, el poble i la solidaritat, que encara són amenaçats als Països Catalans. **Església catalana Ω**

GALERIA DE FANTASMES

Alfonso Ussia

JOSEP PALOU

Quan fa un parell de mesos retratàrem José María García en aquesta secció vàrem dir que era el summum de la xuleria madrilenya, juntament amb Ramón Mendoza. Doncs bé, férem un descuit imperdonable perquè ens oblidàrem d'Alfonso Ussia, un individu que també es mou dins aquest món repugnant del madridisme, i que fins i tot va arribar a ser-ne candidat a president. Li va guanyar l'enyorat Mendoza per a satisfacció del barcelonisme, però tampoc hauria estat gens, però que gens malament veure n'Ussia amb aquesta cara de retret que té insultant el Barça i en Núñez.

D'aquest cap de fava el primer que ens intriga és: de què viu? Perquè no creiem que escriure les columnes de torn a ABC i Época li doni per dur el tren de vida que se li suposa. Sabem, per exemple, que va estudiar al col·legi de capellans més car de Madrid. Així que aventurarem, sense gaire por a equivocar-nos, que és un senyoret que ha heretat un parell de latifundis i uns quants paquets d'accions, i que dedica tot el seu temps a les seves aficions: blasmar els catalans i fer-se amb la xusma de l'alta societat mesetària.

Ussia surt del botador quan li parlen d'independentisme o li toquen els seus símbols més preuats, com l'himne o la monarquia espanyola. Llavors perd els papers i és molt divertit. Però normalment és un tipus cerebral i calculador, que disfressa els seus articles amb unes brometes *chelis* que no poden dissimular la seva mala llet. Sap molt bé que fa més mal una mala llengua que una pedregada en sec, i ens estudia a fons per exaltar els ànims dels espanyols amb la major efectivitat possible. És capaç, per posar un exemple, d'acusar els culés de polititzar el futbol i de calumniar el Madrid quan és qualificat "d'equip del règim". Que els franquistes executassin un president del Barça a ell li deu semblar un detall insignificant que no cal ni esmentar. Manipulador com ell tot sol, ens acusa precisament a nosaltres de manipular la Història. Es tracta d'aplicar una vegada més la regla d'or del colonitzador: donar la culpa de tot al colonitzat.

El successor espanyol de Joseph Goebbels, rei de la propaganda nazi, els té ben grossos. Els orellons. Ω

Espanya

MOSSÈN ARMENGOU

Espanya no és una unitat nacional, sinó una unitat geogràfica que compren una pluralitat de nacions. Portugal entre elles. L'Estat espanyol, però, amb la defecció de Portugal, ni a unitat geogràfica no arriba.

Què bonic farien un parell -almenys- de Portugals més a la Península.

Espanya és l'intent de la realització d'un mite. En ella els uns viuen "la unidad" i "de la unidad", mentre que els altres la patim i encara hem de finançar-la. No és igual "unitat hispànica" que "unitat castellana" d'Espanya.

Per als devots del mite d'Espanya, primer és el mite dels homes: que se salvi Espanya i els espanyols que es fotin.

L'anomenada "España Una", no és una nacionalitat, sinó una esgarriosa presó de nacions.

Espanya és un país frustrat. És l'intent d'un impossible. Un mite sense cap punt de contacte amb la realitat. Una pura possibilitat, encara més: una utopia.

El mite d'Espanya ha estat secularment l'instrument d'opressió d'homes i pobles, amb l'ús d'unes classes privilegiades acaparadores de poder. Per això, qualsevol ideologia totalitària

que s'estimi, sigui del color que sigui, voldrà conservar el mite. No trobaria cap eina millor per afirmar el seu domini. Per això, Espanya i totalitarisme són idees correlatives.

L'Espanya que coneixem de segles és una violència històrica que el franquisme va portar a l'últim extrem. Aquesta violència ha anat amargant els pobles que en són víctimes, començant per la mateixa Castella. Per això, a Espanya, no pot encaixar-hi cap règim normal, i sembla que només hi són possibles els règims del mal humor: la subversió i la tirania.

Els fanàtics de l'hispanitarisme foren els més fanàtics de la dictadura. Ens deien que el país no estava preparat per governar-se democràticament. Així, resulta que els més interessats a presentar-nos Espanya com a "madre de pueblos", reconeixen que aquesta "madre" té un poble que és un etern aprenent.

El fet que la llibertat no sigui possible a Espanya, no és un argument contra la llibertat. És un argument contra Espanya.

Ens deien que Espanya no estava preparada per a la democràcia. Preguntem: és que Espanya està preparada per a cap forma de règim?

És que estava preparada per a la tirania? La tirania, per esser eficient a la seva manera, demanava, des del dictador fins al darrer funcionari, una selecció d'homes intel·ligents, desinteressats, abnegats i honrats a tota prova, car els mancava el correctiu de l'oposició. Aquesta selecció no podia fornir-la un poble políticament primitiu i ideològicament devastat com és Espanya.

La tirania, de dretes o d'esquerres, despersonalitza l'home, el deseduca i l'embruteix. El problema de la convivència social és

també un problema d'educació política. Solament un llarg període de democràcia pràctica podria educar-nos. Les coses s'aprenen fent-les, encara que d'antuvi es facin malament.

Un dia o l'altre haurem de decidir-nos per la democràcia. No podem deixar als nostres fills una pàtria tan absurda com la que van llegir-nos els nostres pares.

Pensem, però, que una democràcia que mereix el nom de tal, ateny no solament la llibertat de l'individu, sinó també la llibertat de les classes socials com a tals i la llibertat real dels pobles. No hi ha homes lliures en pobles esclaus.

El problema d'Espanya és en el fons un problema de llibertat. L'"España una" ens ha privat secularment de la pràctica de la llibertat individual i col·lectiva, però no ha pogut privar-nos de desitjar-la de cada vegada amb més il·lusió. Per això, posats en el dilema "o la llibertat o Espanya", ens decidirem fermament per la llibertat.

Val més una hora de llibertat que tota la història d'Espanya.

L'Espanya triomfant en la guerra 1936-1939 ha declarat "anti-Espanya" l'Espanya vençuda, la que no pensa com els vencedors, i que és majoritària. Si la majoria dels anomenats "espanyols" —o tan sols una part important— és anti-Espanya, on és la unitat espanyola? On és Espanya?

La vera anti-Espanya ha estat l'Espanya unitària.

Per als catalans i els altres pobles perifèrics, Espanya no representa altra cosa que un accident geogràfic, pretext per a la subjecció política.

Si Castella no té altra versió d'Espanya que la que ens ha mostrat fins ara, als no castellans no ens resta altra camí decorós que considerar-nos com a *no espanyols*.

Si Catalunya hagués estat tan separatista com Castella, de l'"España una" faria temps que no se'n cantaria gall ni gallina. Ells i nosaltres hi hauríem sortit guanyant.

No és honrat dir que a la darrera guerra del 1936-39 lluità l'Espanya contra l'anti-Espanya. Lluitaren dos extremismes, "tan espanyol l'un com l'altre", dintre de l'ortodòxia de l'espanyolisme unitarista.

Si parlàvem d'espanyolisme autèntic, hauríem de dir: tan antiespanyol l'un com l'altre. Els horrors de "l'Espanya roja" i els horrors de l'"Espanya nacional", són els horrors d'una mateixa Espanya, són les dues carres d'una mateixa moneda.

Hom parla repetidament del "problema d'Espanya" com un problema de detalls. És Espanya mateixa que és posada en discussió. La solució no és posar Espanya com a premissa, la solució és cercar una altra Espanya o prescindir d'Espanya.

El problema neix amb els primers intents d'hegemonia central. La "unidad española" no fou una síntesi i una superació: fou una subversió. Fou la destrucció de la personalitat jurídica dels pobles peninsulars i el primer pas cap a l'asserviment colonial dels homes que formaven aquests pobles. Fou un pas endarrerit. Ara cal una nova subversió que destrueixi el muntatge de l'"España una" perquè els homes dels pobles peninsulars puguin presentar-se a la nova era amb dignitat, amb personalitat comunitària i amb llibertat.

La monarquia ha fet Espanya, més ben dit, podia haver-la feta, i la monarquia l'ha desfeta. L'Espanya centralista i unitària, tan cara als republicans espanyols típics, és obra de la monarquia. Ω

Urbanisme

Escandell

Ses coses ben arreglades a tothom han d'agradar, per lo tant hi ha vegades que les volen espanyar.

Un parc urbà molt hermós té s'Arenal avui dia, molts al·lots amb dolència destrueixen dia a dia a la vista dels majors.

Dels cans també vull parlar que fan molta porqueria, si la gent també volia en es camps les s'enduria perquè puguin defecar.

Si a qualcú no ha d'agradar, lo que tant ens convendria, de que pensin, jo voldria: la gent pel carrer 'niria sense els fems 'ver d'esquivar.
Ω

L'ESTEL de Mallorca

INFORMAT
INFORMAT
INFORMAT

Els carrers de sa Pobla: autèntics femers

Sa Pobla, autèntics femers de merdes de ca i de cusa, perquè molta gent abusa i els amolla pels carrers.

Pixarades pels carrers, per tots els caps de cantons, tots aquests animalons en fan *waters* veritables.

I per tots els peatons quan trepitjau les aceres per mig i per ses voreres tot són merdes, cagallons.

Vull dir a s'autoritat que eviti aquests desordre i procuri posar ordre, a dins sa nostra ciutat.

Guillem Crespí Pons

Gloses

Durant la Guerra Civil (I)

CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Una història contaré,
jo la vaig 'ver de sofrir,
jo no esperava tenir
lo que me succeïgué.
A s'enrevés sortigué
sa tan grossa passejada,
me va sortir ben follada,
jo la vos explicaré:

El devuit de juliol,
de mil nou-cents trenta-sis
me vaig prendre es permís
de canviar de redol.
M'havia dat gran consol
es visitar Barcelona,
ses dones guapes de forma
anaven sense llençol.

Es fet m'il·lusionà
perquè ses dones m'agraden,
ses de forma i ben guapes
a s'home fan excitar.
Aquest fet me va passar,
me quedà dins sa memori,
jo promet que abans que em mori
a veure-les vull tornar.

Tres duros només costava
d'anar i de retornar,
uns amics vaig convidar
per fer aquella guaitada.
Sa il·lusió ben frustrada
de fet mos va resultar,
no poguérem atracar,
nostra vida perillava.

Es pràctic amb sa canova
se mos va adelantà,
al capità avisà
que canviàs seva norma.
Dalt Colom metralladora
no paren de disparar,
el qui el passeig vol creuar
a s'altra part ja no torna.

Es capità medità
allò que havia de fer,
"enrera jo tornaré,
jo me vull assegurar".
Pes camí se va creuar
el Ciutat de Tarragona,
un cable li donà compte
que es feixisme va entrar.

Es vaixell tornà a girar
de nou cap a Barcelona,
al passatge va de compte
des cable que va captar.
No es volgué aventurar
lo que pogués succeir,
molts d'ells sort varen tenir,
ell era republicà.

A Barcelona arribàrem
quan el dia clarejà,
distància vàrem guardar,

sa bala no arribava.
Sa gent tota marejada
de qualcar i no menjar
a Tarragona va anar
sense sebre que passava.

Vàrem poder davallar
i sa gent s'atiparia,
peix pudent se serviria
però ningú el tirà.
Sa fam molts d'estrags fa,
a tothom fuig sa mania,
el que té gana no tria,
el pa florit menjarà.

A un amic confiàrem
tots els duros que teníem,
a cal Noi mos dirigíem,
menjar a bon preu donaven;
quatre dies hi estàrem
i el duro se va acabar,
no varen poder comprar
tabac aquells qui fumaven.

La notícia va arribar,
Barcelona estava plana,
sa gent ben alegre estava
de poder-hi retornar.
El vaixell ben enfocat
a sa cita va partir,
an es port atracar-hi
sense cap dificultat.

Els feixistes enfilats
dalt l'altura col·locats
tengueren mals resultats
i ses municions 'cabaren.
Els anarquistes pujaren,
de viu no en va quedar cap.

Varen demanar clemència
quan veren els anarquistes,
aquells tan valents feixistes
no posaren resistència.
Demostraren gran prudència
amb so seu tan dols parlar,
per ses finestres se'ls tirà,
això va esser sa sentència.

Es passatge va partir,
el qui família tenia,
com noltros molts n'hi havia
el vaixell mos assistí.
Es càlcul no mos sortí
sense tenir cap pesseta,
és situació estreta
ben mala de resistir.

Un senyor llucmajorer,
secretari d'en Companys,
passen casos ben estranys,
a veure-mos ell vengué.
Va dir "vos assistiré,
per vltros fam no passar,
un plat de calent i pa
cada dia vos duré".

En un estat de misèria
vivírem aquell moment,
tot es nostre pensament
inclinat a penitència.
Un temps de poca solvència
dins Barcelona es vivia,
bales per tot se sentien
emboscats fent resistència.

Sa notícia circulà
que expedició es preparava
un barco gros noliejava
de gent d'Estat Català,
pel motiu d'alliberar
nostra illa de Mallorca
tractant-se d'anar a ca nostra,
nostre cor se va alegrar.

A sa llista assenyalaren
es nostre nom al moment,
hi havia gran ambient
que alegria demostraven.
Un tal Bayo nomenaren
cap de l'expedició,
confiant amb el senyor,
apte lo consideraven.

Quan ja tot organitzat
el barco va arrancar,
sa direcció agafà
com s'havia calculat.
Dúiem al nostre costat
el barco Jaume Primer,
per si l'haguéssim mester
per tota eventualitat.

Vàrem bordejar Mallorca,
seguírem cap a Maó
se prengué gran precaució,
férem una grossa volta.
Dos barcos de sa gran flota
de guerra mos escoltaven
perquè submarins voltaven
de Itàlia contra nostra.

Un tal Palou i en Marquès,
l'un sergent, l'altre brigada,
sa illa se governava,
es mando havien pres.
El general ja no hi és,
coronell ni capità,
a tots varen 'fusellar,
no tenien por de res.

Tota s'expedició
allà vàrem davallar,
xocolata varen dar
i panet per mullar-lo.
Mos feren un bon favor
perquè molta fam hi havia,
sa panxa mos ompliria
de sa bona substanci.

Allà mos varen armar
cada u d'un bon fusell
que l'estimàssim a ell
en Bayo ens comanà.
I que l'havíem d'emprar
en arribar a Mallorca:
"A ningú li farà nosa
quan en lluita s'entrarà." Ω

Imputats!

ES GALL

En tirar un tro, què passa?
Que aucells volen espantats!
Talment corren sense traça
els polítics, si a la plaça
un jutge els diu: Imputats!

Quan Gilet a una cara-a-cara
pel jutge fou obligat
la mà al cor digué: Mumare!,
fugint rera la màmpara
d'un mal de cor suposat.

Es mereix una cançó
qui se passa d'eixerit;
és molt més conhortador,
que una cel·la a la presó
a l'UVI tenir-hi un llit!

Quina por tenen les rates,
quan els compareix un moix!
I si els reus veuen les bates
d'un jutge, troten sabates...
Cap baldat que faci es coix!

A un Gilet de vida torta
ni Déu l'acara amb Bordoy!

Per qui com lladre es comporta,
en sentir renou de porta,
cercar forat no és cap doi.

I en Berastain? Esquivà,
dia vint-i-un de juny,
el jutge López Gayà...
Vos creis que s'hi presentà?
Malavejà fer-se'n lluny!

I en Cañellas? A l'hamaca
jegut se venta el redol...;
vol guardar-se la butxaca
i augmentar la fullaraca
dels embulls aquest juliol!

Emperò no passeu pena,
ha estat ell qui s'ho ha cercat!
Al jutjat no és ell qui ordena,
emperò té qui l'entrena
per escapar del "furat".

Anc que, com si res, debani
bromes a la "processó",
per molt que en Parera agrani,
l'amo de Biniforani
pot romandre a la presó! Ω

CURSET DE FILOSOFIA

En Joan Guetgles

**El Curset es reprendrà el 16 de setembre.
Tindrà un caire més obert i participatiu.**

Es plantejaran qüestions relacionades amb el post-marxisme a partir de la situació de la desfeta del règim comunistes. El fracàs de l'Escola de Frankfurt. L'estat actual del procés ideològic. A la recerca d'un camí per a l'esquerra catalana.

*Per a més informació, podeu cridar
al telèfon 26 50 05.*

CONDEMNÀ

A LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Peritatge lingüístic realitzat per:
Antoni Artigues
Gabriel Oliver (Biel Majoral)
Maria Conca

Condemna a la llibertat d'expressió inclou la crònica del judici feta per Carles Hèctor Hernández i Maria Teresa Sureda, el peritatge lingüístic dels articles denunciats realitzat per Antoni Artigues, Gabriel Oliver i Maria Conca, els articles de Jaume Sastre denunciats per Ventura Rubí, retalls de premsa, dibuixos i fotografies. El preu és de 700 pessetes; també hi ha un preu d'ajut de 1.000 pessetes. El podeu trobar a les llibreries de Ciutat o telefonant al 26 50 05.

El Lobby per la Independència lliura els primers premis Barco i Llaüt

Diumenge, dia 23 de juny, revetlla de Sant Joan, el **Lobby per la independència** va concedir els primers **Premis Barco i Llaüt** en un sopar al bar *Es Pinzell* de Ciutat. En una nit màgica i simbòlica que compartim tots els Països Catalans, **Lobby per la independència** ha instituït el **Premi Barco** per aquelles institucions o persones que s'han destacat pels seus atacs contra els drets nacionals de Mallorca i el **Premi Llaüt** per aquelles persones o institucions que destaquen per la seva tasca de redreçament nacional.

En aquesta primera edició, els guardonats han estat:

PREMI BARCO

lliurat al Partido Popular (PP) pels següents motius:

* Per atemptar contra la unitat política i lingüística dels Països Catalans.

* Per mantenir des de Madrid el tractament colonial de les Illes Balears i Pitiüses.

* Per esdevenir un símbol del doble llenguatge. Mentre fa bandera de la lluita contra la corrupció permet els escàndols *Brokervall*, *Túnel de Sóller*, *Calviagate*, *Bon Sossec*, etc.

* Per oferir un espectacle lamentable amb la defenestració de l'ex-president *Tòfol Soler*, etc

PREMI LLAÜT

lliurat al *Diari de Balears* pels següents motius:

* Per haver donat la primera passa en la normalització lingüística de la premsa diària.

* Per esser un instrument de vertebració i de cohesió entre la *Part Forana* i *Ciutat*.

* Per difondre un nivell de llenguatge culte i estàndard de la llengua catalana.

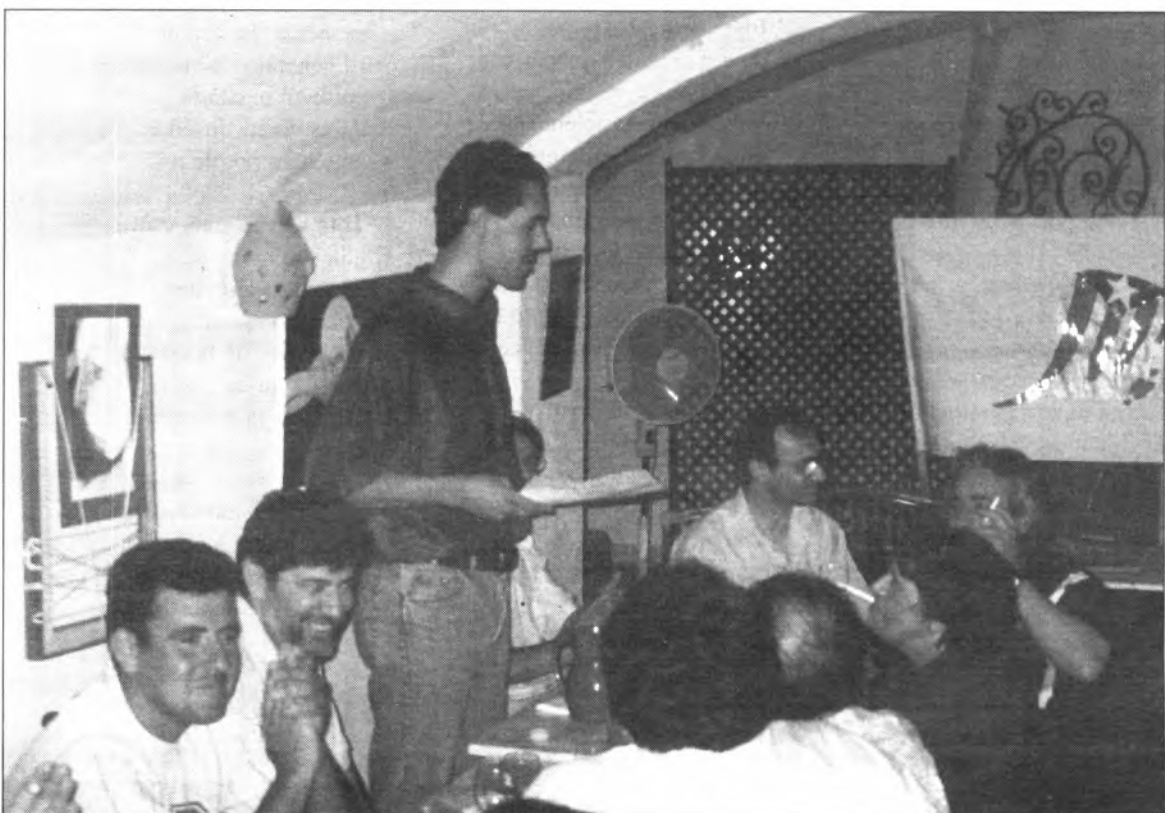
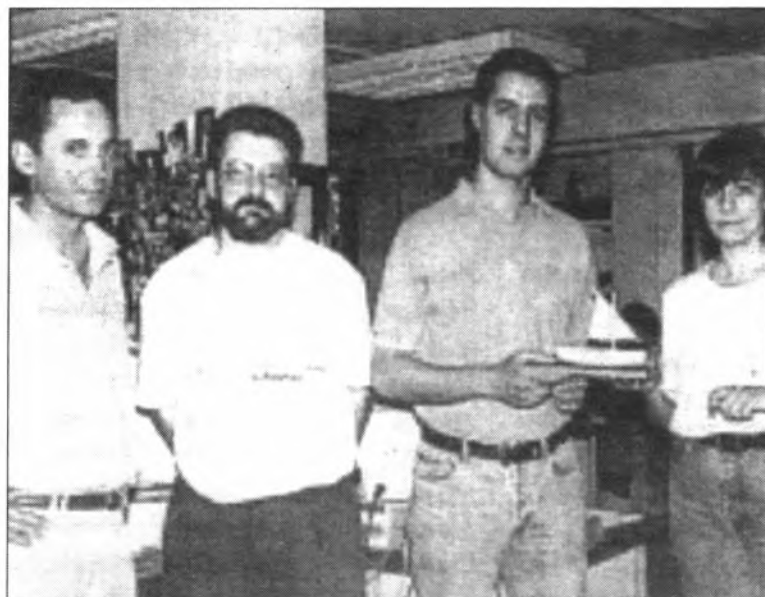
* Per contribuir al redreçament cultural i social de la nostra terra, etc. Ω

Fotos, de dalt a baix:

Josep Palou i Jaume Sastre del **Lobby per la independència** lliurant el **Premi Llaüt** a Miquel Serra, director del *Diari de Balears*, i a Xesca Barceló, la subdirectora.

El **Premi Barco** de rebuig va anar per al PP per esser enemic de Mallorca, el **Premi Llaüt** va anar per al *Diari de Balears* per haver donat la primera passa en la normalització lingüística de la premsa diària.

El **Lobby per la independència** es va reunir la revetlla de Sant Joan en el bar *Es Pinzell* de Ciutat per concedir el **Premi Barco** i el **Premi Llaüt**.

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
 Adreça.....
C.P.....
 Població.....
 C.I.F.Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.000 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
 Adreça.....
 Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
 Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca